

СЛУЖ

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА

Makedonija

91001 Skopje

tab 51

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издание на српскохрватски односно хрватско-српски, словенечки, македонски, албански и унгарски јазик. – Отгласи според тарифата – Жиро сметка кај Службата на општественото книговодство 60802-603-21943

Петок, 26 август 1988

БЕЛГРАД

БРОЈ 52

ГОД. XLIV

Цена на овој број е 1.900 динари. – Аконтација на претплатата за 1988 година изнесува 33.300 динари. – Рок за рекламации 15 дена. – Редакција Улица Јована Ристичка бр. 1. Пошт. факс 226. – Телефони: Централна 650-155; Уредиштво 651-885; Служба за претплата 651-732; Телекс 11756

688.

Врз основа на член 66 став 1 точка 1 од Законот за заштита од јонизирачки зрачења и за посебни сигурносни мерки при користење на нуклеарната енергија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 62/84), Сојузниот комитет за енергетика и индустрија, во спогодба со Сојузниот комитет за труд, здравство и социјална политика, Сојузниот секретаријат за народна одбрана и Сојузниот секретаријат за внатрешни работи, пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА УСЛОВИТЕ ЗА ЛОКАЦИЈА, ИЗГРАДБА, ПРОБНА РАБОТА, ПУШТАЊЕ ВО РАБОТА И КОРИСТЕЊЕ НА НУКЛЕАРНИ ОБЈЕКТИ

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат условите за локација, изградба, пробна работа, пуштање во работа и користење на нуклеарни објекти заради обезбедување сигурност на работата на нуклеарниот објект и заштита на човековата средина од штетното дејство на јонизирачките зрачења.

Член 2

Изразите употребени во овој правилник ги имаат следните значења:

- 1) радијационен ризик е веројатност за настапување на нуклеарна несреќа, помножена со последицата која е мерена во ефективни еквивалентни дози на најизложениот поединец;
- 2) погонски состојби се нормални работни состојби на системите (редовен погон вклучувајќи и откажување на опремата со веројатност на настапување еднаш годишно) и вонредни работни состојби на системите (откажување на опремата и други вонредни настани со веројатност на настапување еднаш или повеќепати во векот на траењето на објектот);
- 3) проектни настани се природни или вештачки настани на подрачјето на локацијата на нуклеарниот објект (надворешни проектни настани) и во самиот нуклеарен објект (внатрешни проектни настани), што можат да ја загрозат сигурноста на објектот, а што врз основа на извршените истражувања и анализи, се избрани за утврдување на проектните основи;
- 4) проектни основи се претпоставени проектни настани или комбинации на проектни настани определени со вредносни параметри врз основа на кои се проектира нуклеарен објект или негови делови;
- 5) подрачје на локација на нуклеарен објект се географските предели на локацијата и на нејзината околина кои од гледиште на карактеристиките на природните или вештачките појави се важни за оценка на безбедноста на нуклеарниот објект;
- 6) локација на нуклеарен објект е подрачјето околу нуклеарниот објект што е под полна контрола на корисникот, утврдено со студиско-истражувачки работи, за кое е добиено одобрение од надлежниот управен орган;
- 7) плитко одлагалиште на радиоактивни отпадни материји е објект кој се состои од собир на модуларни единици на одлагалиштето за трајно одлагање на радиоактивни отпадоци од втора и трета категорија, во форма на ендек

или тунел кои по полнењето со радиоактивен отпад се заструпуваат со соодветен материјал, како и од придружни објекти, потребни за неговата работа.

Член 3

Заради обезбедување на сигурност на нуклеарниот објект, мораат да се исполнат следните услови:

- 1) при сите погонски состојби условите определени со прописите за заштита од јонизирачки зрачења;
- 2) при нуклеарна несреќа – радијациониот ризик да е помал од десет микро Сиверти годишно за поединец надвор од локацијата на нуклеарниот објект.

Условите од став 1 точка 2 на овој член не се однесуваат на проектен настан чија веројатност на појава е помала од 10^{-7} годишно.

Член 4

При планирањето и спроведувањето на мерки за сигурност на нуклеарен објект треба да се настојува радијациониот ризик да биде помал од ризикот пропишан во член 3 од овој правилник, и тоа толку помал колку што е можно да се постигне, со оглед на економските и општествените фактори.

Член 5

Работите што влијаат врз сигурноста на нуклеарен објект и врз основа на кои се докажува дека се исполнети условите за локација, изградба, пробна работа, пуштање во работа и користење на нуклеарниот објект, мораат да се изведуваат со примена на систем за осигурување на квалитетот.

Под систем за осигурување на квалитетот, во смисла на овој правилник, се подразбираат планираните и систематските мерки и акции потребни да се обезбеди и докаже пропишаниот квалитет со кој се постига пропишаната сигурност на нуклеарниот објект или на негов дел.

Член 6

Системот за осигурување на квалитетот за нуклеарни објекти се заснова врз:

- 1) класификација на производите и работите врз основа на нивната важност за сигурноста на нуклеарниот објект;
- 2) пропишување на степен на бараниот квалитет за производите и работите според нивната класификација од точка 1 на овој член;
- 3) обезбедување и проверување на условите за постигање на бараниот квалитет од точка 2 на овој член;
- 4) докажување и документирање на постигнатиот квалитет од точка 2 на овој член.

Член 7

Обемот и содржината на системот за осигурување на квалитетот од член 6 на овој правилник се утврдуваат со програма за осигурување на квалитетот која, врз основа на овој правилник и на други прописи, ја донесува инвеститорот односно корисникот на нуклеарниот објект.

Организациите на здружен труд што ги вршат работите од член 5 на овој правилник донесуваат програми за осигурување на квалитетот за своите дејности во согласност со програмата за осигурување на квалитетот на инвеститорот односно на корисникот на нуклеарниот објект.

Со програмите од ст. 1 и 2 на овој член во поглед на функцијата, обврските, структурата и надзорот се уредува-

ат: организацијата, контролата на документацијата, контролата на проектирањето, контролата на набавката, контролата на материјалот, контролата на работните процеси, контролата на испитувањата и инспекцијата, контролата на неусогласеноста, корективните акции, документирањето и архивирањето и ревизијата.

Програмите од ст. 1 и 2 на овој член се изработуваат според Методологијата за изработка на програма за осигурување на квалитетот за нуклеарни објекти, која е отпечатена во Прилог 1 кон овој правилник и е негов составен дел.

II. УСЛОВИ ЗА ЛОКАЦИЈА НА НУКЛЕАРЕН ОБЈЕКТ

Член 8

Заради внесување на нуклеарен објект во просторниот и урбанистичкиот план на република односно на автономна покраина, инвеститорот односно корисникот на нуклеарниот објект подготвува стручни податоци за:

- 1) природните карактеристики на подрачјето што можат да влијаат врз сигурноста на нуклеарниот објект;
- 2) карактеристиките на индустриските и другите објекти на подрачјето што можат да влијаат врз сигурноста на нуклеарниот објект;
- 3) карактеристиките на нуклеарниот објект значајни за оцената на неговото влијание врз просторното уредување и заштитата на околината;
- 4) плановите на општонародната одбрана.

Член 9

Нуклеарен објект се внесува во просторниот и урбанистичкиот план на република односно на автономна покраина врз основа на анализа на стручните податоци од член 8 на овој правилник.

Член 10

Инвеститорот на нуклеарен објект е должен да ја вреднува и оценува локацијата на нуклеарниот објект, така што:

- 1) ќе ги испита карактеристиките на подрачјето на локацијата;
- 2) ќе ги анализира карактеристиките на подрачјето на локацијата;
- 3) ќе предложи проектни подлоги за нуклеарниот објект и мерки за сигурност што произлегуваат од анализираниите карактеристики на подрачјето на локацијата и од одбраните надворешни проектни настани;
- 4) ќе го оцени радијационото влијание на нуклеарниот објект врз човековата околина.

Инвеститорот на нуклеарен објект е должен да поднесе докази дека се исполнети условите во поглед на безбедноста на земјата и на општонародната одбрана.

Член 11

Испитувањата од член 10 став 1 на овој правилник во поглед локацијата на нуклеарен објект опфаќаат:

- 1) геолошки, сеизмолошки, сеизмотектонски и геотехнички испитувања (опасни активни раседи, можност за раседање на теренот на подрачјето на локацијата, идентифицирање на сеизмотектонски подрачја, определување на проектната основа за потрес, ликвефакција, длабнатини и терени што се лизгаат, слегане и разурнување, карстни формации, индукувани потреси итн.);
- 2) хидролошки испитувања (проектна поплава, сушни периоди, осигурување на крајниот понор на топлината за случај на нормално запирање и во акцидентни услови, дисперзиски карактеристики на површинските и подземните води);
- 3) метеоролошки испитувања (опасни временски појави, просечни и екстремни вредности на метеоролошките параметри, дисперзиски карактеристики на атмосферата за случај на краткотрајни и долготрајни испуштања);
- 4) екстремни влијанија на човечките активности на подрачјето на локацијата (експлозии од различно потекло несреќи врз мобилни и стационарни објекти чии последици се испуштање на експлозивни, отровни, корозивни, запаливи или радиоактивни материји, пожари, удир на авион или брод во сигурносните структури и сл.);

5) демографски и социјално-економски карактеристики (населеност, дневни и сезонски миграции, процена на населеноста во иднина, анализа на можноста за евакуација од зоната за планирана евакуација, начин на исхрана итн.);

6) користење на теренот и водите на подрачјето на локацијата, вклучувајќи ги посебно заштитените подрачја, подрачјата со посебна намена, еколошки осетливите зони итн.);

7) испитувања на други појави и параметри важни за оценка на прифатливоста на локацијата од сигурносна гледна точка.

Член 12

Со анализа на резултатите од испитувањата на карактеристиките на подрачјето на локацијата од член 11 на овој правилник мораат да се утврдат сите природни и вештачки појави, што постојат или би можеле да настанат, на подрачјето на локацијата што можат да влијаат врз сигурноста на нуклеарниот објект.

Појавите од став 1 на овој член се класифицираат според степенот на нивната опасност, при што се земаат предвид нивниот интензитет и зачестеноста. Анализата на резултатите од испитувањата од став 1 на овој член мора да се направи најмалку за работниот век на нуклеарниот објект.

Обемот и степенот на испитувањата од член 11 на овој правилник, како и обемот на анализата од став 1 на овој член мораат да бидат сразмерни на оценетиот радијационен ризик што одбран проект настан може да го предизвика.

Член 13

Проектните основи за определен нуклеарен објект се определуваат врз основа на анализа на последиците од одбрани надворешни проектни настани или од нивни комбинации.

Изборот на надворешни проектни настани се утврдува врз основа на класификацијата од член 12 став 2 на овој правилник.

Член 14

Оцена на радијационите влијанија на нуклеарен објект врз околината се дава врз основа на:

- 1) резултатите од испитувањата од чл. 11 и 12 на овој правилник;
  - 2) патиштата на ширењето на радиоактивните материји во околината;
  - 3) утврдувањето на критичните патишта на ширењето на радиоактивните материји;
  - 4) утврдувањето на критичната група на населението.
- Ограничувањата што произлегуваат од оцената од став 1 на овој член претставуваат проектни основи за системите за задржување и прочистување на радиоактивните отпадни материји од нуклеарен објект при погонските состојби.

Член 15

Локацијата на плитко одлагалиште на радиоактивни отпадни материји треба да ги исполни и следните посебни услови:

- 1) воднепронетлив состав на почвата;
  - 2) растојание на слојот на одлагање од нивото на подземните води;
  - 3) сигурност од поплави;
  - 4) отсуство на површински извори во основното хидрогеолошко подрачје на кое е лоцирано одлагалиштето.
- Условите од став 1 на овој член мораат да се обезбедат за период од 300 години од почетокот на користењето на тие одлагалишта.

Член 16

За резултатите од вреднувањето и оценувањето на локацијата од член 10 став 1 на овој правилник инвеститорот изработува посебен документ, кој содржи:

- 1) информации за видот, типот и главните карактеристики на нуклеарниот објект;
- 2) геодетски и географски податоци за локацијата;

3) проектни основи за одбраните надворешни проектни настани и докази за задоволувањето на пропишаната сигурност на нуклеарниот објект;

4) оценки на радиационото влијание на нуклеарниот објект врз околината, врз основа на утврдените проектни основи за системите за задржување и прочистување на радиоактивните отпадни материи;

5) податоци за густината и распределбата на населението заради оценка на можноста за спроведување мерки во случај на нуклеарни несреќи.

Член 17

Одобрението за локација на нуклеарен објект содржи, покрај другото, проектни подлоги за одбрани надворешни проектни настани на таа локација.

III. УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДБА НА НУКЛЕАРЕН ОБЈЕКТ

Член 18

Заради обезбедување на пропишаната сигурност во поглед условите за изградба на нуклеарен објект, инвеститорот е должен при изработката на проектната документација:

1) да ги утврди внатрешните проектни настани врз основа на анализа на технолошките процеси во нуклеарниот објект;

2) да ги утврди проектните основи за одбрани внатрешни проектни настани;

3) да изработи идејни решенија врз основа на проектните основи за одбраните надворешни и внатрешни проектни настани и за нивните комбинации;

4) да провери со анализа дали со проектните решенија за сите утврдени проектни настани е загарантирана пропишаната сигурност на нуклеарниот објект;

5) да ги определи условите и ограничувањата за работата на објектот врз основа на анализата од точка 4 на овој член.

Член 19

Во проектот на нуклеарниот објект мораат да се предвидат опрема и објекти потребни за физичка заштита на нуклеарниот објект и на нуклеарните материјали.

Член 20

Проектот на нуклеарниот објект, од становиште на сигурност, мора да содржи соодветни процесни, сигурносни и заштитни системи, системи за задржување и други системи.

Системите од став 1 на овој член мораат да се проектираат така што да обезбедат:

1) пропишана заштита од зрачење во погонските состојби и во состојбите на проектни настани;

2) примена на ергономските принципи;

3) пропишан квалитет на системите и компонентите;

4) сигурност на работата на системите за извршување на сигурносните функции и на помошните системи (физичка одвоеност, независност, резерви, разновидност, начело на еднократен отказ);

5) можност за нивно одржување, испитување, прегледување и поправање;

6) заштита од пожар, експлозии и проектили;

7) заштита при работата;

8) постапка за трајно престанување на работата на нуклеарниот објект.

Член 21

За да се обезбеди пропишаната заштита од зрачење, во проектот на нуклеарниот објект мораат да се предвидат:

1) соодветен избор и распоред на компонентите и на системите кои содржат радиоактивни материи, како и поставување на потребни штитови;

2) соодветен избор и распоред на опремата, заради намалување на бројот на персоналот изложен на зрачење или контаминација и на времето на нивната изложеност;

3) системи за обработка и чување на радиоактивните материи;

4) непренослива и пренослива опрема за мерење на изложеноста на работниците на зрачење и за мерење на емисиите;

5) инструментација и регулациски системи што се потребни за безбедна работа;

6) уред за вентилација и прочистување на воздухот;

7) уред за прочистување на процесните и отпадните течности.

Член 22

Во проектот на нуклеарна централа, нуклеарна топлана и истражувачки нуклеарен реактор со моќност над 10 MW мораат да се предвидат следните заштитни и сигурносни системи, како и системи за задржување:

1) командна соба со потребна опрема и со вентилациски систем кој овозможува управување со системот и следење на состојбата на системот во погонски состојби и во состојба на нуклеарна несреќа;

2) автоматски заштитни системи за запирање на процесот на работата и за активирање на сигурносните системи во вонредни состојби и во состојба на нуклеарна несреќа;

3) системи за запирање на реакторот и за негово задржување во поткритична состојба;

4) систем за одведување на заостанатата топлина во погонски состојби;

5) систем за ладење на реакторот при нужда, при вонредни состојби и при состојба на нуклеарна несреќа;

6) системи за напојување при нужда;

7) системи за одведување на топлината од конструкциите, системите и компонентите до конечно понирање на топлината;

8) дополнително командно место за сигурно запирање;

9) заштитна зграда на реакторот со системи за задржување и за негова изолација во состојби на несреќи, со системи за вентилација и климатизација, како и со системи за намалување на концентрациите на експлозивни материи;

10) системи за ракување со нуклеарното гориво и за складирање на нуклеарното гориво, како и за проверување на оштетеноста на горивните елементи.

Со проектот на истражувачки нуклеарен реактор со моќност под 10 MW мораат да се обезбедат следните заштитни и сигурносни системи:

1) за запирање на реакторот;

2) за ладење на реакторот;

3) за чување на горивните елементи.

Член 23

Во проектот на плитко одлагалиште на радиоактивни отпадни материи мораат да се предвидат следните процесни системи и системи за задржување:

1) систем за обработка и доработка на радиоактивни отпадни материјали за конечно одлагање;

2) одлагалиште на радиоактивни отпадни материи, кондипирано како собир на модулари единици на одлагалиштето;

3) заштита на секоја единица на одлагалиштето.

Проектот на единиците на одлагалиштето од став 1 на овој член мора да обезбеди:

1) постојаност и непропустливост на покривниот материјал на единиците на одлагалиштето;

2) стабилност на одложените отпадни материи, на загрупниот материјал преку нив и на покривниот материјал на единиците на одлагалиштето;

3) дренажа околу единиците на одлагалиштето, освен за тунелски единици;

4) заштитни препреки.

Заштитните препреки од став 2 точка 4 на овој член ја обезбедуваат пропишаната заштита од јонизирачки зрачење и го спречуваат случајниот достап до радиоактивните отпадни материи, за време на работата и по трајното затворање на одлагалиштето, а ги сочинуваат пред се: доволна длабочина на закопувањето, бетонски плочи и други видови на пасивни препреки.

Член 24

Проектот на плитко одлагалиште на радиоактивни отпадни материи мора да биде изработен така што да е за-

гарантирана пропишаната безбедност по истекот на предниот период од пет години по прекривањето на последната единица на одлагалиштето, и тоа без натамошно активно одржување на одлагалиштето.

Член 25

Одобрение за изградба се издава за целокупниот нуклеарен објект или за неговите одделни делови односно за изведувањето на одделни работи на објектот.

Одобрение за изградба на одделни делови на нуклеарен објект односно за изведување на одделни работи што се од значење за сигурноста на нуклеарниот објект се издава кога е потврден извештајот за сигурноста на целокупниот нуклеарен објект.

Член 26

Заради сигурност на нуклеарен објект, изградбата на нуклеарен објект се изведува во согласност со:

- 1) проектот;
- 2) програмите за осигурување на квалитетот;
- 3) извештајот за сигурноста.

Ако по издавањето на одобрение за изградба дојде до измени на проектот на нуклеарниот објект што влијаат врз неговата сигурност, измените мораат да се изведат во согласност со условите за изградба на нуклеарни објекти.

IV. УСЛОВИ ЗА ПРОБНА РАБОТА НА НУКЛЕАРЕН ОБЈЕКТ

Член 27

Корисникот на нуклеарен објект за добивање на одобрение за пробна работа е должен да приложи документација од која е можно да се утврди дека сигурноста на нуклеарниот објект, е загарантирана, и тоа:

1) конечен извештај за сигурноста, со податоци за измени и дополненија настанати во текот на изградбата на нуклеарниот објект;

2) резултати од успешно извршените претпогонски испитувања, кои вклучуваат: испитувања во согласност со техничката документација за монтажа, испитувања на системот за течности, ладни и топли испитувања на напрегањата на системите и компонентите и функционални и други испитувања предвидени во техничката документација;

3) докази за квалитетот на вградената опрема и на материјалите во согласност со програмите за осигурување на квалитетот, со стандардите, со техничките нормативи и со нормите на квалитетот на производите и услугите;

4) резултати од метеоролошките мерења извршени на локацијата, како и резултати од мерењето на зрачењата во околината на нуклеарниот објект предизвикани од природни и вештачки извори;

5) програма за пробната работа;

6) организациска шема на погоните и податоци за работите, задачите и одговорноста на лицата што ракуваат со системите важни за сигурноста на нуклеарниот објект;

7) податоци за стручната оспособеност на работниците што вршат работи и задачи на управување со производствениот процес и надзор над тој процес, во согласност со прописите;

8) податоци за организацијата на службата и за средствата за заштита од јонизирачки зрачења;

9) план и мерки за заштита од нуклеарни несреќи, како и постапка во случај на несреќа, предвидена со планот за мерки на корисникот на нуклеарниот објект и на пошироката општествено-политичка заедница;

10) погонски услови и ограничувања во пробната работа;

11) податоци за обезбедената физичка заштита на нуклеарниот објект и на нуклеарните материјали во него, во согласност со прописите.

Покрај документацијата од став 1 на овој член, корисникот на нуклеарен објект е должен за одделни делови на нуклеарниот објект, на системи или на технолошка целина потребни за спроведување на пробната работа да приложи погонски дозволи и друга документација предвидена со прописите.

Член 28

Програмата за пробна работа на нуклеарен објект содржи:

- 1) цел и постапка за испитување, очекувани резултати, критериуми за прифатливост и нивна важност за предложените погонски услови и ограничувања;
- 2) редослед на фазите на испитувањето;
- 3) потребни технички и организациони мерки за поттикнување на сигурно изведување на испитувањето;
- 4) упатства за испитувањето;
- 5) организација, улога, функции и одговорност на сите учесници.

Член 29

Пробна работа на нуклеарна централа се спроведува според следниот редослед:

- 1) полнење на реакторот со нуклеарно гориво;
- 2) постигање на прва критичност на реакторот и испитување при ниска моќност (до 5% од номиналната моќност);
- 3) синхронизација на турбоагрегатот на мрежата;
- 4) испитување на централата на различни нивоа на моќност до постигање на номиналната моќност;
- 5) испитување при полна моќност.

Член 30

Погонските услови и ограничувањата за време на пробната работа на нуклеарен објект опфаќаат:

1) сигурносни граници и поставување на гранични вредности на параметрите на заштитните и регулационите системи;

2) минимален обем на потребна опрема во текот на работата;

3) минимални барања во поглед бројот на работниците што вршат работи и задачи на управување со производствениот процес и надзор над тој процес;

4) обврски за корисникот на нуклеарниот објект во поглед на известување, прибавување на претходни согласности од управните органи, ревизии итн. за сите фази на пробната работа;

5) надзор на усогласеноста на пробната работа со условите и со ограничувањата (периодични проверувања, испитувања, калибрации и прегледи на сигурносните системи и др.).

Член 31

Внесување на нуклеарен материјал и на радиоактивни материји во работниот процес на нуклеарен објект не е дозволено додека не се издаде одобрение за пробна работа на тој објект.

Член 32

Одобрение за пробна работа се издава за целокупниот нуклеарен објект, ако се исполнети пропишаните услови.

Ако во согласност со член 25 од овој правилник се издадени одобренија за изградба на одделни делови на нуклеарен објект, а тие делови се битни за сигурноста, одобрение за пробна работа за целокупниот објект се издава под услов да е издадена погонска дозвола за тие одделни делови на нуклеарниот објект.

Одобрението за пробна работа содржи програма за пробна работа, погонски услови и ограничувања.

Член 33

Пробната работа на нуклеарен објект трае додека не се утврди дека нуклеарниот објект ги исполнува условите пропишани со овој правилник.

V. УСЛОВИ ЗА ПУШТАЊЕ ВО РАБОТА И ЗА КОРИСТЕЊЕ НА НУКЛЕАРЕН ОБЈЕКТ

Член 34

Заради пуштање во работа и користење на нуклеарен објект, корисникот на објектот е должен за добивање на погонска дозвола, освен другите пропишани барања, да приложи документација од која е можно да се утврди дека

е загарантирана пропишаната сигурност на нуклеарниот објект, и тоа:

- 1) проект на изведените работи (документација за изведените работи, со сите измени и дополненија);
- 2) конечен извештај за сигурноста;
- 3) резултати од испитувањето на пробната работа;
- 4) докази за утврдениот квалитет на конструкциите, системите и компонентите што се важни за сигурноста;
- 5) програма за осигурување на квалитетот за работа;
- 6) погонски услови и ограничувања;
- 7) список на упатствата и правилата за работа;
- 8) список на програмите и упатствата за одржување и испитување на системите и компонентите, важни за сигурноста;
- 9) организациска шема на погонот и податоци за работите, задачите и одговорностите на лицата кои ракуваат со системите важни за сигурноста на нуклеарниот објект;
- 10) програма за испитување на контаминацијата со радиоактивни материи во околината на нуклеарниот објект;
- 11) податоци за организацијата на службата и за средствата за заштита од јонизирачки зрачења;
- 12) план за цивилна заштита, со мерки за заштита во случај на нуклеарна несреќа;
- 13) доказ дека се обезбедени услови за сигурно одлагање на радиоактивните отпадни материи;
- 14) доказ дека се обезбедени услови за сигурно складирање на озраченото нуклеарно гориво;
- 15) податоци за физичката и техничката заштита на нуклеарните објекти и на нуклеарните материјали.

Член 35

Погонските услови и ограничувањата за работата на нуклеарен објект содржат:

- 1) сигурносни граници;
- 2) зададени гранични вредности на параметрите на сигурносните системи;
- 3) граници и услови за нормален погон;
- 4) барања во врска со интерниот надзор;
- 5) обврски за корисникот на нуклеарниот објект во врска со известувањето, прибавувањето согласност од надлежните органи, ревизијата итн. за сите фази на пуштање во работа и користење на објектот.

Корисникот на нуклеарен објект мора да изработи предлог на погонски услови и ограничувања според одредбите од став 1 на овој член, земајќи ги предвид дополненијата донесени врз основа на анализата на резултатите од пробната работа и на проектот на изведените работи (документацијата за изведените работи со сите измени и дополненија).

Работниците што работат на работите и задачите на управување со производствениот процес во нуклеарниот објект и на работите и задачите на надзор над тој процес мораат да бидат во целост запознати со содржината и целите на погонските услови и ограничувања.

Член 36

За време на работата на нуклеарен објект корисникот на објектот е должен постојано да ја следи и анализира состојбата на сигурноста на нуклеарниот објект со уважување на искуството на други нуклеарни објекти и на технолошкиот развој.

При предлагањето на измени на погонските услови и на ограничувањата и измените во веќе потврдените проекти и при решавањето на отворени прашања за нуклеарна сигурност, корисникот е должен да обезбеди, покрај пропишаната документација, и мислење од стручњаци, кои не работат на работите и задачите на управување со производствениот процес и не вршат надзор над нив и кои не се предалагачи на овие измени.

Корисникот на нуклеарен објект не може да поднесува до надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина предлог за измена од став 2 на овој член, ако за тоа не обезбедил позитивно мислење од стручњаци од тој став.

Член 37

За да се обезбеди пропишаната сигурност, корисни-

кот на нуклеарен објект мора, во согласност со овој правилник и со други прописи, да донесе и да ги применува упатствата и другите акти што се однесуваат на користењето на нуклеарниот објект.

Упатствата и актите од став 1 на овој член корисникот на нуклеарниот објект мора да ги прегледува периодично најмалку еднаш во две години и, според потреба, да ги дополнува според утврдените постапки за ревизија и потврдување на овие акти.

Упатствата и актите од став 1 на овој член и секоја нивна промена мораат да му бидат ставени на увид на надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина.

Член 38

Упатствата за работа на нуклеарен објект мораат да ги опфаќаат сите погонски состојби, како и состојбите на нуклеарна несреќа.

Корисникот на нуклеарен објект донесува упатства за работа:

- 1) за погонските состојби, и тоа:
  - за пуштање на системите на нуклеарниот објект во работа;
  - за работа на системите на нуклеарниот објект што се во сила;
  - за запирање на работата на системите на нуклеарниот објект;
  - за преземање мерки при нужда;
- 2) за состојби на нуклеарна несреќа, и тоа:
  - за дијагноза на нуклеарна несреќа;
  - за отстранување на нуклеарна несреќа;
  - за намалување на последиците од нуклеарна несреќа;
- 3) за одржување, надзор и други дејствија, и тоа:
  - за работа и постапка при одржување, поправка, преглед и техничка контрола на опремата;
  - за работа и постапка за ракување со радиоактивни отпадни материи;
  - за постапка за следење на радиоактивноста во нуклеарниот објект и во неговата околина;
  - за организација, работа и мерки за заштита од зрачења во нуклеарниот објект и во службата за прва помош;
  - за програмата за осигурување на квалитетот на работите и опремата за сигурна работа на нуклеарниот објект.

Член 39

Сите промени и дополненија на системите и постапките на нуклеарниот објект, што влијаат врз сигурноста на нуклеарниот објект се спроведуваат според претходно утврдени постапки во согласност со одредбите од овој правилник.

Член 40

При утврдувањето на начинот на полнење на единиците на плитко одлагалиште со радиоактивни отпадни материи мораат да се земаат предвид следните особини на радиоактивните отпадни материи:

- 1) категориите на радиоактивните материи според пропишаната класификација;
  - 2) механичката стабилност;
  - 3) формата и претходното пакување.
- Во одлагалиштата од став 1 на овој член не е дозволено трајно одлагање на радиоактивни отпадни материи што содржат:
- 1) експлозивни, отровни, патогени и пирофорни материи, како и материи кои создаваат гасови и параа;
  - 2) радиоактивни отпадни материи кои во смеса содржат повеќе од 10^9 В2/m³ алфа емитери со време на полураспаѓање над 30 години.

Член 41

Единици на одлагалиште според овој правилник се:

- 1) монолити или тунелски единици за отпадоци од II категорија, со алфа емитери, или од пониска категорија;
- 2) тумби за радиоактивни отпадни материи од III и II категорија со бета и гама-емитери.

Во монолитите отпадните материи се запакувани, залепени со бетон и прекрпени со армирана бетонска плоча.

Во тумбите запакуваните отпадни материи се прекриени со земја односно со глина.

Член 42

Заштитата на секоја единица на одлагалиштето мора да биде таква што да овозможува надзор на радиоактивноста во околината на секоја единица на одлагалиштето во текот на одлагањето и по прекривањето.

Секоја единица на одлагалиштето по полнењето се санира според проектот и условите утврдени во одобрението за изградба.

Секоја единица на одлагалиштето по санацијата се опремува со геодетски ознаки.

Член 43

Погонската дозвола на нуклеарен објект содржи погонски услови и ограничувања.

Член 44

Корисникот на нуклеарен објект по пуштањето во работа на објектот мора да донесе и да применува програма на мерки и постапки кои обезбедуваат можност за трајно престанување на работата на објектот во согласност со пропишаната заштита од јонизирачки зрачења.

Член 45

Корисникот на нуклеарен објект кој има намера трајно да ја прекине работата на нуклеарниот објект е должен да изработи програма за трајно престанување на работата со проект во кој предлага фази и рокови за спроведување на тие работи, водејќи сметка за заштитата од јонизирачки зрачења.

Член 46

Програмата за трајно престанување на работата на нуклеарен објект се спроведува врз основа на одлука од надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина.

Одлуката од став 1 на овој член се издава ако со програмата за трајно престанување на работата и со дуга пропишана документација е осигурена пропишана заштита од јонизирачки зрачења.

Член 47

Ако корисникот на нуклеарен објект по трајното престанување на работата не ја продолжува својата дејност на истата локација, пред отстапувањето на таа локација за други дејности, мора да прибави одлука од надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина.

Корисникот од став 1 на овој член е должен да врши испитување на радиоактивноста на подрачјето на локацијата до добивањето на одлуката од тој став или до рокот утврден со таа одлука.

Член 48

Нуклеарна централа, нуклеарна топлина, истражувачки нуклеарен реактор, постројка за збогатување на уран и постројка за изработка на горивни елементи престануваат да бидат нуклеарни објекти оној момент кога од нив е отстранет нуклеарниот материјал.

Член 49

Ако корисникот на плитко одлагалиште на радиоактивни отпадни материи има намера трајно да го зтвори одлагалиштето, мора претходно да изработи програма за затворање која ги опфаќа следните задачи:

- 1) сместување на радиоактивните отпадни материи од привремените склади на одлагалиштето во единиците на одлагалиштето;
- 2) деконтаминација на постројката за обработка на радиоактивниот отпад;
- 3) монтажа на опремата, уривање на зградите или нивна санација на друг начин;
- 4) донесување на програма за одржување и надзор на единиците на одлагалиштето и на дренажниот систем на

одлагалиштето за време од пет години по затворањето на одлагалиштето;

5) заштита од јонизирачки зрачења на лицата на одлагалиштето и заштита на човековата околина;

6) предавање на проектот на изведените работи, на евиденцијата на одложените радиоактивни отпадни материи и на геодетската слика на надлежните органи во републиката односно во автономната покраина.

Корисникот на плитко одлагалиште на радиоактивни отпадни материи е должен да го обезбеди неговото активно одржување во преодниот период од пет години по прекривањето на единиците на одлагалиштето.

Член 50

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 11-4127
11 мај 1988 година
Белград

Претседател
на Сојузниот комитет за
енергетика и индустрија,
д-р Андреј Оцвирк, с. р.

Прилог 1

МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ИЗРАБОТКА НА ПРОГРАМА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ ЗА НУКЛЕАРНИ ОБЈЕКТИ

1. Цел и обем

1.1 Со оваа методологија се утврдуваат принципите, целите и начинот на изработката на програма за осигурување на квалитетот и нејзиното спроведување за време на претходните работи, проектирањето, производството, изградбата, пуштањето во работа и за време на работата на постројката и на системите и компонентите важни за сигурноста на нуклеарните објекти. Методологијата се применува врз сите активности што влијаат врз квалитетот, како што се: студиско-истражувачките работи, проектирањето, изработката, ракувањето и транспортот, складирањето, чистењето, монтажата, испитувањето, пуштањето во работа, работата, инспекцијата, одржувањето, модификацијата, измената на гориво и трајното престанување на работата на нуклеарен објект. Методологијата мораат да ја применуваат сите учесници во изградбата и во користењето на нуклеарниот објект: проектантите, испорачувачите, изведувачите, операторите и другите организации што учествуваат во активностите кои влијаат врз квалитетот.

1.2 Корисникот на нуклеарен објект е одговорен за целиот нуклеарен објект, како и за утврдувањето и спроведувањето на програмата за осигурување на квалитетот. Корисникот на нуклеарен објект може да им ја додели на други организации работата за утврдување и спроведување на целата програма или на дел од програмата за осигурување на квалитетот, но е одговорен за нејзиното целокупно остварување.

2. Програма за осигурување на квалитетот

2.1 Програмата за осигурување на квалитетот се утврдува во согласност со барањата содржани во оваа методологија и е составен дел на проектот на нуклеарниот објект. Со програмата мора да се обезбеди контрола над сите активности поврзани со нуклеарниот објект, во согласност со оваа методологија.

Програмата за осигурување на квалитетот се состои од план за осигурување на квалитетот и од програмски постапки кои мораат да бидат одобрени на соодветен начин. Со планот се определуваат барањата, а со постапките-начинот за задоволување на барањата.

Раководството мора да осигури ефикасно спроведување на програмата за осигурување на квалитетот, во сог-

ласност со временските планови за извршување на активностите врз проектот, вклучувајќи набавка на материјал.

Сите програми мораат да ја утврдат организационата структура, во рамките во кои се планираат и спроведуваат активностите за осигурување на квалитетот, и јасно да ги прикажат одговорностите и овластувањата на персоналот и на организациите што се ангажирани.

При утврдувањето на програмата мораат да се разгледаат техничките аспекти за активностите што се изведуваат. Програмите мораат да содржат ставки кои обезбедуваат идентификација и усогласување со техничките прописи, стандардите, спецификациите и признатата практика.

Мораат да се утврдат компонентите, услугите и процесите врз кои ќе се применуваат програмите за осигурување на квалитетот и да се определат соодветни методи или степен на надзор и проверка за тие компоненти, услуги и процеси. Во сите програми мораат да се предвидат надзор и проверка на активностите кои влијаат врз квалитетот на компонентите на услугите и на процесите во обем што е во согласност со важноста на тие активности за сигурноста на нуклеарниот објект.

Во сите програми мора да се предвиди оспособување на лицата што вршат активности од влијание врз квалитетот.

Во сите програми мораат да се наведат јазиците што се користат во документацијата. Мораат да се утврдат мерки со кои се обезбедува лицата што ја вршат функцијата за осигурување на квалитетот доволно да го знаат јазицот на кој е напишана документацијата. Преводите на документацијата мораат да ги прегледаат компетентни лица. Потребна е потврда за усогласеност со оригиналот.

2.2 Во сите програми мора да се обезбеди активностите што влијаат врз квалитетот да се вршат во согласност со напишаните постапки, упатства или цртежи. Упатствата, постапките и цртежите мораат да ги опфатат соодветните квантитативни и квалитативни критериуми на прифаќање.

Постапките за спроведување на програмата за осигурување на квалитетот врз планирана и систематска основа за различни фази на проектот на нуклеарен објект мора да ги развије и документира организацијата што ја спроведува таа активност. Постапките мораат периодично да се прегледуваат и унапредуваат.

2.3 Раководството на организацијата што е одговорно за спроведувањето на програмата мора да ја прегледава во определени интервали состојбата на деловите на програмата и дали тие ѝ одговараат на програмата за која е одговорна. Корективна акција мора да се преземе во рок од 30 дена од денот на откривањето на недостатоци во програмата.

3. Организација

3.1 Мора да се утврди документирана организациона структура со јасно дефинирани: функционални одговорности, нивоа на одговорности и линии за внатрешни и надворешни комуникации на раководење, насочување и извршување на програмата за осигурување на квалитетот. Организационата структура и распределбата на задачите мораат да обезбедат:

а) изведувачите на работите да бидат одговорни за своите работи, како и за остварувањето на бараниот квалитет;

б) проверка на усогласеноста на бараниот и остварениот квалитет на работите не можат да спроведуваат лицата одговорни за вршење на работите.

Овластувањата и должностите на лицата и на организациите одговорни за спроведувањето и проверката на осигурувањето на квалитетот, како и за спроведувањето на други активности што влијаат врз сигурноста, мораат писмено да се утврдат. Лицата и организациите што спроведуваат задачи во врска со осигурувањето на квалитетот мораат да имаат доволно овластувања и организациска слобода за утврдување на проблемите и за поведување, предлагање или спроведување на решенија. Тие лица и организации се надлежни за поведување акции на надзор над натамошната обработка, испорака или монтажа на некоја компонента која има недостатоци или не задоволува, додека не се постигне нејзината исправност.

Лицата одговорни за ефикасно извршување на кој да било дел од програмата за осигурување на квалитетот, без оглед на организационата структура, мораат да имаат директен пристап до такви нивоа на раководство што се потребни за ефикасно осигурување на квалитетот.

3.2 Ако постојат договори помеѓу повеќе организации, одговорноста на секоја организација мора јасно да се утврди и со соодветни мерки мораат да се обезбедат врска и координација меѓу тие организации. Мора да се обезбеди комуникација помеѓу организацијата и организационите групи што учествуваат во активностите што влијаат врз квалитетот. Преносот на основните информации мора да се обезбеди преку соодветна документација. Мора да се идентифицира типот на документите и да се формира листа на нивната распределба.

3.3 Мораат да се направат планови за избор и оспособување на персоналот што ги спроведува активностите што влијаат врз квалитетот. Притоа мора да се уважува планот на активностите на проектот за да се обезбеди доволно време за избор, именување и оспособување на потребниот персонал.

Персоналот одговорен за спроведувањето на активностите што влијаат врз квалитетот мора да биде квалификуван врз основа на редовно школување, како и врз основа на искуство и стручност што се бараат за специфични задачи. Програмите и начинот на школување мораат да се утврдат така што да обезбедуваат постигање и одржување на соодветна стручност. Постигањето и одржувањето на стручноста мора да се докажува со соодветно писмено уверение.

4. Контрола на документацијата

4.1 Подготвувањето, прегледот, одобрувањето и издавањето на документи битни за извршувањето и проверувањето на работата, како што се упатства, постапки и цртежи, мораат да се надзираат. Надзорните мерки мораат да содржат идентификација на сите лица или на организациите одговорни за подготвување, преглед, одобрување и издавање на документи што се однесуваат на активностите што влијаат врз квалитетот. Организацијата или поединците што вршат преглед и даваат одобрение мораат да имаат пристап до соодветните информации врз кои се засноваат прегледот или одобрението.

4.2 Системот за издавање и распределба на документите мора да се утврди со користење на најнова листа на распределба. Мораат да се преземат мерки со кои се обезбедува запознавање на учесниците со активностите и користење на соодветни исправни документи за спроведување на активностите.

4.3 Измени на документи мораат да се прегледаат и одобрат, во согласност со документираната постапка. Организациите за преглед на документи мораат да имаат пристап до соодветните информации врз основа на кои издаваат одобренија, како и соодветно знаење за барањата и намерата на оригиналниот документ. Измените на документите мораат да ги прегледаат и одобрат организациите што извршиле преглед и одобрение на оригиналниот документ или други организации што се именувани посебно. За ревизијата на документ и за неговиот стварен статус навремено мораат да се информираат сите поединци и организации на кои се однесува тој документ.

5. Контрола на проектирањето

5.1 Мораат да се утврдат и документираат мерки за контрола што ќе обезбедат специфицираните проектни барања - пропишаните услови, проектните основи, прописите и стандардите - исправно да се пренесуваат во спецификациите, цртежите, постапките или упатствата. Тие мерки мораат да вклучуваат одредби што ќе обезбедат степените за квалитетот да бидат специфицирани и наведени во проектните документи. Промените и отстапувањата од специфицираните проектни барања и од степенот на квалитетот мораат да се надзираат. Исто така, мораат да се утврдат мерките за избор и преглед на сите материјали, делови, опрема и процеси што се битни за функцијата на системите, компонентите или конструкцијата.

Мерки за контрола на проектот мораат да се применат врз ставките, како што се: заштита од радијација, анализа на физичките особини и на напрегањата (топлински,

хидраулични, сеизмички), анализа на несреќи, компатибилност на материјалите, достапност за инспекција во текот на работата, одржување и поправка, приказ на критериумите за прифаќање за инспекција и испитувања.

Проектните активности мораат да се документираат за да се овозможи да ги проверат стручни лица што не се вклучени во изработката на оригиналниот проект.

5.2 Надворешната и внатрешната соработка помеѓу организациите и организациските единици што го работат проектот мора да се утврди писмено. Мора да се дефинира одговорноста за секоја организација и организациона единица доволно детално да се опфати подготовката, прегледот, одобрието, распределбата и ревизијата на документите што вклучуваат соработка. Мораат да се утврдат методи за размена на проектни информации, вклучувајќи и промени, преку соработка врз проектот. Размената на информации мора да се документира и надзира.

5.3 Со мерките за контрола на проектот мора да се обезбеди проверка на неговата адекватност (со преглед на проектот, со користење на алтернативни методи на пресметка или со изведување на соодветна програма за испитување). Проверка на проектот мораат да вршат лица или групи што не го работат оригиналниот проект. Методите за проверка мора да ги утврди одговорна организација, а резултатите од проверката мораат да се документираат до назначениот обем.

Програмата за проверка на адекватноста на специфичните карактеристики на проектот мора да опфати квалификувано испитување на прототипот под најнеповолни услови за специфичните проектни карактеристики што се проверуваат. Ако тоа не е можно, испитувањето може да се врши под други услови, ако резултатите можат да се пренесат врз најнеповолните проектни услови и така да се провери адекватноста на специфичната проектна карактеристика.

5.4 Мора да се обезбеди документирана постака за спроведувањето на промени на проектот, вклучувајќи промени на објектот. Техничкото влијание на промените мора внимателно да се разгледа и мораат да се документираат бараните акции. Промените во проектот мораат да ги пројдат истите мерки за контрола како оние применети врз оригиналниот проект. Документите за промените мораат да ги прегледаат и одобрат истите групи или организации одговорни за прегледот и одобрието на оригиналните проектни документи, освен ако други организации се именувани посебно. Именувањето на други организации мора да биде обусловено со нивниот достап до соодветни информации, со компетенција во специфично проектно подрачје и со адекватно разбирање на оригиналните проектни барања и намери. Информациите во врска со промените мораат да им се пренесуваат на сите лица и организации што се ангажирани.

6. Контрола на набавката

6.1 Мораат да се утврди и документира мерки дека се опфатени пропишаните барања, проектните основи, стандардите, спецификациите и другите барања потребни за осигурување на бараниот квалитет, или на нив да се повикува документацијата за набавка на елементи и услуги.

Барањата за набавка мораат, покрај другото, да го опфатат и следното:

- а) приказ на обемот на работата на испорачувачот;
- б) технички барања специфицирани со референтни документи, како што се прописи, стандарди, правилници, постапки, упатства и спецификации во последна верзија која ги опишува компонентите или услугите;
- в) барања за испитување, инспекција и критериуми за прифатливост, како и сите специјални упатства и барања;
- г) обезбедување на достап до постројките и документите заради претходни проверки и инспекции, ако тоа е потребно;
- д) идентификација на барањата за осигурување на квалитетот и елементите на програма применливи врз компонентите или услугите;
- е) идентификација на бараната документација што треба да се подготви и да му се поднесе на преглед или одобрието на купувачот, како што се инструкции, постапки, спецификации, забелешки за инспекција и испитување и други забелешки во врска со осигурувањето на квалитетот;

е) одредби за контролирана дистрибуција, чување, одржување и употреба на забелешките за осигурување на квалитетот;

ж) барања за известување за одобрието на решенија за неусогласеност;

з) одредби за пренесување на барањата од документите за набавка врз другите производители и испорачувачи, вклучувајќи го достапот на купувачот до нивните постројки и забелешки;

с) одредби за специфицирање на роковите за поднесување на документи.

6.2 Основното разгледување при вреднувањето и изборот на испорачувач мора да биде насочено кон процена на неговата способност да испорача компоненти или услуги во согласност со барањата на документите за набавка. Процената на испорачувачот вклучува:

а) користење на податоци за постигнатиот квалитет во слични поранешни испораки;

б) користење на актуелни забелешки на испорачувачот за осигурување на квалитетот, што се документирани со квантитативни или квалитативни информации што можат да се проценат објективно;

в) процена на стручната и техничката способност на испорачувачот, како и на неговата способност за остварување на квалитетот;

г) процена со помош на избрани мостри на производи.

6.3 Купените компоненти и услуги мораат да се контролираат заради усогласување со документите за набавка. Контролата се состои во докажување на квалитетот, во инспекција и преглед на самото место, како и во преглед на производите по испораката.

Мострите од материјалите се задржуваат според потреба определно време на договорена локација и се контролираат заради давање можност за натамошни испитувања.

Документирана евиденција дека купените компоненти им одговараат на документите за набавка мора да биде на располагање во нуклеарниот објект пред монтажа или користење. Таа евиденција мора да биде доволна да ги идентифицира сите барања за купените компоненти. Евиденцијата може да биде во форма на напишана потврда дека компонентата ги исполнува сите барања под услов исполнувањето на барањата да може да се провери.

7. Контрола на материјалот

7.1 Мораат да се утврдат мерки за идентификација и контрола на квалитетот на компонентите, вклучувајќи ги делумно изработените склопови, според барањата за време на изработката, испораката, вградувањето и употребата. Тие мерки обезбедуваат идентификација на компонентата за време на доградувањето, испораката, вградувањето и употребата, со помош на групниот број, бројот на делот, серискиот број или на други соодветени средства, било на елементот или на забелешките што ја придружуваат таа компонента. Бараната документација за квалитетот на материјалот мора да ги следи елементите во процесот на изработката и вградувањето.

Физичка идентификација мора да се користи максимално. Ако физичката идентификација е непрактична и недоволна, се користи физичка сепарација, процедурална контрола или други соодветни средства за идентификација.

Мерките за идентификација и за контрола мораат да се определат за да се спречи користењето на неисправен или оштетен материјал, делови или компоненти на кое да било место.

Ако за идентификација се користи означување, тоа мора да биде јасно, недвосмислено и неизбрижливо и мора да се применува така што да не влијае врз функцијата на елементот.

Означувањето не смее да се сокрие со обработување на површината или со облога, освен ако начинот на идентификација не е заменет.

7.2 Мораат да се утврдат и документираат мерки за надзор над ракувањето, складирањето и испраќањето, кои вклучуваат чистење, пакување и чување на материјалите и опремата во согласност со утврдените упатства, постапки и цртежите, за да се спречи штета, расипување или загу-

ба. Ако за определени елементи е потребно, мора да се специфицира и обезбеди специјална заштита.

8. Контрола на работните процеси

8.1 Процесите што влијаат врз квалитетот, а што се користат во проектирањето, изработката, изградбата, испитувањето, пуштањето во работа и во работата на нуклеарни објекти мораат да се контролираат во согласност со специфицираните барања. Ако со прописи, стандарди, спецификации, критериуми или со други специјални барања е предвидено, мораат да се утврдат и документираат мерките процеси да ги извршува квалификуван персонал, со користење на квалификувани постапки и со соодветна опрема. За процесите што не се опфатени со расположливите стандарди, или ако барањата за квалитетот ги пречекоруваат барањата на постојните стандарди, мора да се дефинира потребната квалификација на персоналот, постапките и опремата.

9. Контрола на испитувањата и инспекција

9.1 Заради проверка на усогласеноста со документираните упатства, постапки и цртежи, мора да се утврди и спроведе програма за инспекција на елементите, услугите и активностите што влијаат врз нивниот квалитет. Таква инспекција мораат да спроведуваат лица што не се директно задолжени за извршувањето на активностите што се проверуваат.

Со инспекцијата се утврдува дали испитувањата, мерењата и тестирањата се спроведувани за секоја работна операција каде што е потребно осигурување на квалитетот.

Ако инспекцијата на обработените материјали или на производите не е можна или не е подобна, мора да се обезбеди индиректна контрола со следење на процесните методи, опремата и персоналот. Инспекцијата и индиректната метода на контрола мораат да се спроведат ако тоа е нужно за целосна контрола.

Точките на задржување зад кои работата нема да се продолжи без одобрение од именуваната организација, ако таква инспекција е потребна, мораат да се назначат во соодветните документи. Такво одобрение мора да се документира пред продолжувањето на работата по назначената точка.

Програмата за инспекција мора да се планира и спроведува во текот на работата на системите, конструкциите и компонентите, а резултатите се оценуваат според задачите на почетната состојба.

9.2 Програма за испитување мора да се утврди за да се обезбедат идентификација, изведување и документирање на сите испитувања потребни да се покаже дека постројката, системите и компонентите ќе работат на задоволителен начин. Програмата за испитување ги опфаќа сите барани испитувања и ги вклучува, според потреба, квалификационите испитувања на постапките и опремата, квалификационите испитувања на прототипот, тестовите пред монтажа, предгогонските испитувања, испитувањата при пуштање во работа и погонските испитувања.

Сите испитувања мораат да се спроведуваат во согласност со пропишаните постапки. Тие постапки, помеѓу другото, ги вклучуваат: барањата и критериумите за прифаќање специфицирани во проектните документи, начинот на задоволување на предусловите за определено испитување, начинот на задоволување на условите на околината и потребната осособеност на персоналот што го врши испитувањето и бараното баждање на инструментацијата. Резултатите од испитувањата мораат да се документираат и проценат заради задоволување на барањата за испитување.

9.3 Мораат да се утврдат мерки што обезбедуваат алатите, баждарните мерила, инструментите и другата опрема и уредите за инспекција, мерење и испитување што се користат за определување на усогласеноста со критериумите за прифаќање да бидат исправни во поглед обемот, типот, точноста и прецизноста.

Уредите за испитување и мерење што се користат во активностите што влијаат врз квалитетот мораат да се контролираат, баждарат и регулираат во специфицирани интервали или пред употреба, за да се одржи точноста во

рамките на потребните граници. Кога ќе се откријат отстапувања од пропишаните граници, мора да се процени важноста на претходните мерења и испитувања и повторно мора да се оцени прифаќањето на испитаните елементи. Мораат да се утврдат контроли за да се обезбеди исправно ракување, складирање и користење на баждарената опрема.

9.4 Состојбата утврдена со испитувањето и инспекцијата на одделни компоненти на нуклеарниот објект се идентифицира со користење на ознаки, маркици, плочки, налепки, картички на следење, забелешки на инспекции, физички локации или други соодветни средства што можат да покажат прифатливост или неусогласеност на компонентите, со оглед на испитувањата и инспекциите што се извршени. Идентификација на состојбата на инспекцијата и на испитувањето мора да се одржува според потреба за време на производството, монтажата и работата на компонентите, за да се обезбеди користење, монтирање или работа само на компонентите што ја поминале бараната инспекција и испитување.

Исто така, мораат да се утврдат мерки за означување на работната состојба на системите и компонентите на нуклеарниот објект, на пример, означување на вентилите и прекинувачите, за да се спречи пожелна работа.

10. Контрола на неусогласеноста

10.1 Мораат да се утврдат мерки за контрола на компонентите што не ги задоволуваат барањата, за да се спречи нивното непромислено користење или монтажа. Заради надзор, овие компоненти мораат да се означат со обесување на плочки или со физичко раздвојување, кога тоа е практично. Мораат да се утврдат, документираат и спроведат мерки за надзор на натамошната обработка, испорачка или монтажа на несоодветни или оштетени компоненти.

10.2 Несоодветни компоненти мораат да се прегледаат и прифатат без модификација, да се одбијат, поправат или преработат, во согласност со документираните постапки. Мора да се определи одговорност и овластување за преглед и постапка со несоодветна опрема.

За прифаќањето на несоодветна компонента што отстапува од набавните барања мора да се извести крајниот корисник и, според потреба, определениот надлежен орган. Описот на промените, пропустите или отстапувањата што се прифатени мора да се документира за стварната изведена состојба.

11. Корективни акции

11.1 Со програма мора да се обезбеди преземање на соодветна акција да се обезбеди идентификација и да се отстранат состојбите штетни за квалитетот, како што се дефекти, недостатоци, отстапувања, оштетен или неисправен материјал и опрема и други недостатоци. За состојби што штетно влијаат врз квалитетот, со програмата мора да се обезбеди утврдување на причините и корективна акција со која се спречува повторување на таквата состојба.

Идентификацијата на состојбите што штетно влијаат врз квалитетот, нивната причина и корективната акција мораат да се документираат и за нив да се извести соодветното раководство.

12. Документирање и архивирање

12.1 Сите записи за осигурување на квалитетот предвидени со програма мораат да се направат навремено. Записите претставуваат објективна евиденција за квалитетот, а ги опфаќаат резултатите од прегледите, инспекциите, испитувањата, проверките на следењето на работата и анализите на материјалот и на дневникот за работата на нуклеарниот објект, квалификациите на персоналот, постапките и опремата, предвидените поправки и другата соодветна документација. Сите записи за осигурување на квалитетот мораат да бидат читливи, комплетни и еднозначно да можат да се препознаат, со оглед на елементот за кој се зборува.

12.2 Писмено мора да се утврди времето на чување на записите за осигурување на квалитетот и на соодветниот материјал за испитување, како и бројот на примероците.

Системот мора да бара да се водат доволно документи, да се обезбеди евиденција и увид во активностите што влијаат врз квалитетот и да се опишат почетните погонски состојби. Системот мора да обезбеди идентификација, собирање, изработка на индекси, архивирање, чување, одржување и одлагање на документите. Документите мораат да се чуваат на таков начин што да можат лесно да се пронајдат и одржуваат во соодветен амбиент, така што да се спречи штета или загуба.

Писмено мора да се утврди времето на чување на документите за осигурување на квалитетот, како и на соодветниот материјал за испитување и на мострите. Документите што исправно ја идентифицираат стварната состојба на компонентите мора да ги чува одговорна организација за време на работниот век на компонентата од производството до складирањето, монтажата и погонот. Чувањето на другите документи што не се однесуваат на целиот работен век на компонентата ќе биде определено во согласност со типот на документот. Располагањето со документите мора да биде во согласност со пропишаните постапки.

13. Ревизија

13.1 Мораат да се преземат мерки за ревизија на спроведувањето и на ефикасноста на програмата за осигурување на квалитетот. Според потреба, мора да се спроведат систем на планирани и документирани внатрешни и надворешни ревизии за да се утврди усогласеноста со сите аспекти на програмата за осигурување на квалитетот и за да се определи ефикасноста на програмата. Ревизиите се водат во согласност со напишани постапки или со контролни листи. Организациите одговорни за ревизија избираат и именуваат квалификуван персонал за вршење на ревизијата. Персоналот мора да биде независен од директна одговорност за активностите што ги прегледуваат. Во случај на внатрешни ревизии, лицата непосредно одговорни за извршување на активностите што се прегледуваат не смеат да бидат извршители на ревизијата. Резултатите од ревизијата се документираат и доставуваат до организациите што се одговорни за областа на која се однесува ревизијата. Додатна акција се презема заради утврдување и отстранување на недостатоците утврдени за време на ревизијата.

13.2 Ревизиите мораат да се планираат врз основа на состојбата и значењето на активностите и мораат да се спроведуваат кога постои некој од следните услови:

а) ако е потребна систематска и независна проценка на ефикасноста на програмата;

б) ако, пред доделувањето на договор или порачка, е потребно да се утврди подобноста на програмата за осигурување на квалитетот на изведувачот;

в) по доделувањето на договорот, ако истекло доволно време за спроведување на програмата за осигурување на квалитетот и ако може да се утврди дека организацијата адекватно ги извршува функциите како што е дефинирано во програмата за осигурување на квалитетот, во пропишаните, во стандардите и во другите договорни документи;

г) ако се извршени значителни промени во функционалните подрачја на програмата за осигурување на квалитетот, како што е значителна реорганизација или ревизија на постапка;

д) ако постои сомневање во квалитетот на производите или услугите поради недостаток во програмата за осигурување на квалитетот;

е) ако е потребно да се провери спроведувањето на бараните корективни акции.

689.

Врз основа на член 9 став 4 од Законот за основните права на носителите на „Партизанска споменица 1941“ („Службен лист на СФРЈ“, бр. 67/72, 40/73, 33/76, 32/81, 68/81, 25/85 и 75/85), член 10а став 4 од Законот за основните права на лицата одликувани со Орден народен херој („Службен лист на СФРЈ“, бр. 67/72, 21/74, 33/76, 32/81, 68/81, 25/85 и 75/85) и член 10 став 4 од Законот за основните права на борците од Шпанската националноослободителна и револуционерна војна од 1936 до 1939 година

(„Службен лист на СФРЈ“, бр. 67/72, 40/73, 33/76, 32/81, 68/81, 25/85 и 75/85), претседателот на Сојузниот комитет за прашања на борците и воените инвалиди издава

НАРЕДБА

ЗА УТВРДУВАЊЕ НА НАЈВИСОКИОТ ИЗНОС ДО КОЈ МОЖЕ ДА СЕ ОПРЕДЕЛИ ПЕНЗИЈАТА И ДОДАТОКОТ КОН ПЕНЗИЈАТА ОД 1 ЈАНУАРИ 1988 ГОДИНА

1. Највисокиот износ до кој од 1 јануари 1988 година може да се определи пензијата и додатокот кон пензијата во смисла на член 9 став 3 од Законот за основните права на носителите на „Партизанска споменица 1941“, член 10а став 3 од Законот за основните права на лицата одликувани со Орден народен херој и член 10 став 3 од Законот за основните права на борците од Шпанската националноослободителна и револуционерна војна од 1936 до 1939 година се утврдува во височина од 1.250.590 динари.

2. Со денот на влегувањето во сила на оваа наредба престанува да важи Наредбата за утврдување на највисокиот износ до кој може да се определи пензијата и додатокот кон пензијата од 1 јануари 1988 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 33/88).

3. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 646/88
22 август 1988 година
Белград

Претседател
на Сојузниот комитет за
прашања на борците и
воените инвалиди,
Милаш Шешлија, с. р.

690.

Врз основа на член 66 став 1, а во врска со член 65 став 2 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници („Службен лист на СФРЈ“, бр. 7/85 и 74/87), Собранието на Зедницата на социјалното осигурување на воените осигуреници донесува

ОДЛУКА

ЗА УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПЕНЗИИТЕ СО ДВИЖЕЊЕТО НА НОМИНАЛНИТЕ ЛИЧНИ ДОХОДИ НА АКТИВНИТЕ ВОЕНИ ЛИЦА

1. Старосните, инвалидските и семејните пензии се усогласуваат со движењето на номиналните лични доходи на активните воени лица така што од 1 јули 1988 година се зголемуваат за процент за кој се зголемени личните доходи на активните воени лица во соодветен чин, односно класа.

2. Основот за усогласување на пензиите од точка 1 на оваа одлука е износот на старосната, инвалидската и семејната пензија во јуни 1988 година, со тоа што во основот за усогласување на семејната пензија не влегува заштитниот додаток.

3. Повеќе уживатели на семејна пензија по едно решение се сметаат, во смисла на оваа одлука, како еден уживател.

4. Усогласувањето на пензиите според оваа одлука ќе се изврши по службена должност без донесување на поединечни решенија.

5. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 54-1
24 август 1988 година
Белград

Собрание на Заедницата на социјалното осигурување на воените осигуреници

Претседател
на Претседателството
генерал-полковник во
пензија,
Дане Петковски, с. р.

691.

Врз основа на член 17 став 1 точка 1 од Законот за привремено ограничување на располагањето со дел од општествените средства за бруто лични доходи („Службен лист на СФРЈ”, бр. 31/88), Службата за општественото книговодство на Југославија, врз основа на периодичната пресметка за периодот јануари – јуни 1988 година, утврдува и објавува

**СТАПКА НА АКУМУЛАТИВНОСТ
ЗА ПЕРИОД ЈАНУАРИ–ЈУНИ 1988 ГОДИНА**

– во проценти со два децимали со заокружување –

ШИФРА И НАЗИВ НА ДЕЛНОСТА	СФРЈ	СР Босна и Херцеговина	СР Црна Гора	СР Хрватска	СР Македонија	СР Словенија	СР Србија без тер. на САП	САП Косово	САП Војводина
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
000002 ВКУПНО – СТОПАНСТВО	3,70	3,37	3,47	4,22	3,25	4,09	1,73	3,46	2,65
010000 Индустрија и рударство	4,00	3,31	5,01	5,33		4,06	1,72	3,58	3,68
010100 Електростопанство	1,62	1,43	3,72	2,11	1,21	0,78	1,24	2,84	3,09
010101 Хидроелектрани	1,18	0,95	2,81	1,47		0,02	1,10		
010102 Термоелектрани	1,65	1,75	4,29	4,98		2,05	0,81	1,44	1,38
010103 Нуклеарни електрани	0,73					1,58			
010104 Пренос на елек. енергија	2,35	0,94	6,36	4,16		0,34	2,38	3,51	2,68
010105 Дистрибуција на ел. енергија	2,04	1,99	4,17	1,31		0,36	1,90	4,76	4,56
010200 Производство на јаглен	2,49	4,27	22,29	0,85	0,59	1,24	1,11	3,26	
010201 Производство на кам. јаглен	0,93			0,89					
010202 Произв. на мрк јаглен	2,81	4,31				1,59	0,32		
010203 Производство на лигнит	2,43	4,21	25,01			1,02	1,23	3,26	
010300 Преработка на јаглен	0,01	0,01							
010301 Производство на кокс	0,01	0,01							
010400 Производство на нафта и гас	1,89			1,39					3,14
010410 Производство на сур. нафта	1,92			1,39				4,33	
010420 Производство на зем. гас	1,69							1,69	
010500 Производство на нафт. деривати	5,49	2,52		5,93	0,65	15,41	6,57		1,74
010600 Произв. на жел. руда	0,03	0,03							
010700 Црна металургија	1,67	0,53		10,09	2,20	2,41	0,03	5,44	
010710 Произв. на железо и челик	0,88	0,54		2,28		2,42	0,03	5,64	
010711 Производство на железо	0,07	0,14							
010712 Производство на челик	0,60	0,69				2,63			
010713 Произв. на валан челик	1,25	0,58		2,70		2,19	0,06	5,64	
010720 Произв. на феролегури	9,29			30,31		2,17		5,32	
010800 Произв. на руда на об. метали	3,05	6,82	4,80	8,07	3,55	0,59	2,98	0,51	
010810 Произв. на руда од бакар	2,65						2,76		
010820 Произв. на руда на олово и цинк	2,85	0,07				5,65	1,95	0,36	
010830 Произв. на боксит	7,42	8,43	4,80	8,07				0,85	
010890 Произв. на други руди на мет.	0,61	0,28				0,28		10,53	
010900 Произв. на обоени метали	4,92	0,95	10,77	1,65	8,95	5,34	1,20	5,92	
010910 Производство на бакар	1,52						0,85		
010920 Производство на олово	4,55	8,58				3,13		4,64	
010930 Производство на цинк	7,94						1,40	6,62	
010940 Произв. на глинница и алуминиум	4,76	9,86	10,77	1,65		5,27			
010941 Производство на глинница	4,08	0,85							
010942 Производство на алуминиум	5,34		7,95	1,67		5,27			
010990 Произв. на др. обоени метали	3,59						2,79		
010992 Произв. на жива	8,87					14,32			
010999 Др. произв. на обоени метали	3,59						2,79		

- во проценти со два децимали со заокружување -

ШИФРА И НАЗИВ НА ДЕЛНОСТА	СФРЈ	СР Босна и Херцеговина	СР Црна Гора	СР Хрватска	СР Македонија	СР Словенија	СР Србија без тер. на САП	САП Косово	САП Војводина
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
011000 Прераб. на обоени метали	4,37	8,83	1,61	4,09	1,10	5,86	1,60	2,91	9,74
011010 Преработка на алуминиум	3,92	2,50	1,61	3,62		6,13	0,80		
011090 Прераб. на обоени метали	4,82	18,72		9,51		5,56	1,98	2,91	9,74
011091 Преработка на бакар	5,22			20,35		14,07	1,98		9,74
011092 Преработка на олово	1,11								
011093 Преработка на цинк	1,16					0,82			
011099 Др. прераб. на обоени метали	8,71	18,72						2,63	
011100 Производство на неметали	2,59	2,07	5,62	5,06	3,61	3,56	0,84	0,18	4,21
011110 Произв. на неметални минерали	2,60	3,85		5,67		3,97	0,84	0,18	4,21
011112 Производство на магнезит	2,02			4,13			1,45		4,22
011113 Произв. на кварцен песок	4,19	3,05		1,34		14,21	1,95		
011119 Произв. на др. неметали	4,06	6,31		8,61		2,26	1,03	2,72	
011120 Производство на сол	2,56	1,71	5,68	4,17		1,09			
011121 Производство на морска сол	4,48		5,68	4,17		1,09			
011129 Произв. на други соли	1,71	1,71							
011200 Преработка на неметали	5,90	2,82	16,44	8,52	0,90	6,14	2,07	0,10	2,83
011210 Производство на стакло	6,38			11,65		4,66	0,97	2,61	3,77
011211 Производство на рамно стакло	2,43			0,26					4,58
011212 Произв. на амбалажа за стакло	9,81			18,43		7,91	0,48		
011219 Произв. на друго стакло	6,06			15,37		4,50	1,14	2,61	2,46
011220 Произв. на огноотпор. материјал	4,69					8,15	4,00		
011230 Производство на порцелан	3,57	1,01		4,57		7,28	1,31		1,55
011231 Произв. на порц. за домаќ.	2,42			3,97		6,42			
011232 Произв. на техничка керамика	3,84	1,10		4,63		7,52	2,02		1,55
011290 Друга преработка на неметали	8,17	7,58		6,48		7,15	1,35		4,06
011291 Произв. на азбестни произв.	4,01	6,19		10,36		3,39	1,08		
011292 Произв. на графитни производи	7,81								
011299 Преработка на други неметали	11,81	61,95		10,47		8,45	3,34		4,06
011300 Металопрераб. дејност	5,46	4,48	3,25	6,72	3,06	5,08	2,59	7,41	5,51
011310 Произв. на репроматеријал	5,59	4,69	1,74	7,85		5,56	2,16	7,61	4,92
011311 Произв. на леани производи	3,88	1,82		4,14		4,74	1,64	0,34	5,28
011312 Произв. на инсталац. материјали	6,33	5,29		14,95		5,72	0,93	13,58	2,27
011313 Производство на алати	6,31	4,84	0,01	9,70		6,34	2,22		5,30
011314 Произв. на метална амбалажа	11,60	2,19		12,29		9,88	5,49	66,49	5,68
011315 Произв. на жичени стоки	3,73	4,90	0,24	4,18		2,85	3,36	4,73	4,01
011316 Произв. на лагери	8,71	11,50	4,78	14,32			4,03		11,16
011319 Произв. на др. метал. материјали	6,32	4,72		6,38		6,08	4,03	1,78	5,53
011320 Произв. на метални конструкции	3,55	2,84		4,25		3,52	1,51	8,80	7,24
011390 Произв. на др. мет. производи	6,22	4,77	7,37	4,67		4,35	3,15	2,94	13,01
011400 Машиноградба	6,71	8,66	1,95	10,61	18,41	3,75	2,08	1,63	5,62
011410 Произв. на машини и уреди	7,32	10,15	1,95	10,98		3,59	2,36	1,63	5,86

– во проценти со два децимали со заокружување –

ШИФРА И НАЗИВ НА ДЕЈНОСТА	СФРЈ	СР Босна и Херцеговина	СР Црна Гора	СР Хрватска	СР Македонија	СР Словенија	СР Србија без тер. на САП	САП Косово	САП Војводина
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
011411 Произв. на енергетски машини	10,26	14,25		7,67		4,11	3,34		
011412 Произв. на градеж. машини	2,68	5,09	0,68	15,76		3,27	1,02	0,81	0,93
011413 Произв. на маш. за обработ. на мет.	10,57	7,58		17,82		1,89	4,19		6,48
011419 Произв. на други машини	5,68	2,43	2,60	7,92		3,93	2,17	1,75	5,49
011420 Произв. на земјоделски машини	4,37	2,34		7,35		4,92	1,14		5,38
011430 Произв. на професионал. опрема	3,79	1,62		8,14		4,34	1,55		3,88
011500 Произв. на сообраќајни средства	5,44	8,25		6,08	4,78	4,31	2,33	0,65	8,17
011510 Произв. и попр. на шин. возила	3,89	0,60		3,57		4,21	1,04		8,39
011511 Производство на шин. возила	4,45	0,70		5,26		3,07	0,83		
011512 Поправка на шински возила	3,51	0,53		2,46		4,67	1,33		
011520 Произв. на друмски возила	5,46	9,60		7,05		4,37	2,30	0,65	9,31
011521 Производство на мотори	5,45	12,18		5,48		4,73	1,12		7,81
011522 Производство на камиони	3,29	1,88		6,62		4,06	2,12		3,36
011523 Производство на автомобили	11,51	35,34				4,54	0,23		
011524 Производство на трактори	2,54	5,57		2,49			0,91		
011525 Произв. на моторцикли и мопеди						4,82			
011526 Производство на велосипеди	10,96	3,44		4,20		8,24			11,86
011527 Произв. на делови за возила	5,53	5,52		11,71		3,60	3,17	9,65	14,89
011530 Произв. на воздухоплов. средства	8,09	7,75		12,45			3,66		
011590 Произв. на др. сооб. средства	3,73					2,89			4,52
011600 Бродоградба	6,49		1,34	6,69		2,47	7,41		2,53
011601 Поморска бродоградба	6,94		1,34	6,69		2,47			
011602 Речна бродоградба	4,79						7,41		2,53
011700 Произв. на ел. машини и апарати	7,18	9,46	3,86	8,18		4,79	2,84	4,90	5,90
011710 Произв. на електрични машини	6,35	10,60	0,07	5,97		4,36	3,92	11,27	3,58
011720 Произв. на електрон. апарати	7,28	10,57	3,71	8,11		4,28	2,46		8,51
011721 Произв. на дел. на електр. апарати	4,77	3,44		17,75		5,00	1,27		4,03
011722 Произв. на радио и ТВ апарати	16,99	7,50		5,59		9,99	3,98		
011723 Произв. на комуникац. уреди	7,75	15,97	3,71	8,21		2,49	2,74		
011724 Произв. на мерна опрема	7,14	10,53		10,64		5,01	2,91		10,06
011729 Произв. на др. ел. апарати	6,53	11,76		4,08		4,29	3,04		2,85
011730 Производство на кабли	4,83	8,48	2,60	10,75		0,02	3,73		3,85
011740 Произв. на апарати за домаќинство	10,50	1,71	7,48	12,08		6,61	2,61		
011741 Произв. на технички апарати	11,26			13,53		5,86	1,50		
011742 Произв. на разладни апарати	4,89	1,80	7,50	8,81		5,21	2,94		
011743 Произв. на апарати за перене	27,86					9,09	34,95		
011749 Произв. на др. апарати за домаќинство	14,06					16,04	2,02		

– во проценти со два децимали со заокружување –

ШИФРА И НАЗИВ НА ДЕЈНОСТА	СФРЈ	СР Босна и Херцеговина	СР Црна Гора	СР Хрватска	СР Македонија	СР Словенија	СР Србија без тер. на САП	САП Косово	САП Војводина
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
011790 Друго произв. на ел. апарати	7,37	11,94		10,94		4,67	2,12	3,94	10,28
011791 Произв. на ел. инст. материјали	7,42			9,83		4,73	4,19		20,46
011792 Производство на сијалици	2,32			5,10		5,49			2,62
011793 Произв. на акумулатори	8,10	17,59		14,07		5,90	0,27	3,94	
011799 Произв. на неспом. ел. производи	7,86	8,14		12,21		4,46	1,93		
011800 Произв. на хемиски производи	6,41	2,18		11,92	4,59	8,11	3,01	0,39	1,32
011810 Производство на хемикалии	6,38	2,42		9,30		8,34	4,03		1,56
011820 Произв. на хемикалии за земјоделство	5,54			14,78		7,19	4,83	1,02	0,08
011830 Произв. на хем. влакна и маси	6,91	1,55		12,62		8,10	0,83	0,28	2,88
011831 Произв. на хем. влакна	2,43	1,38				3,37	0,09	0,28	21,18
011832 Произв. на пластични маси	9,56	2,00		13,41		18,48	1,66		1,59
011900 Прераб. на хемиски производи	8,91	5,82	3,66	10,47	5,38	8,68	3,32	9,92	9,74
011910 Производство на лекови	6,22	10,60		4,63		5,71	2,72		11,01
011920 Произв. на сапун и козметика	6,66	10,99		8,61		5,01	4,00		5,08
011930 Произв. на бои и лакови	14,62	2,77		22,03		12,80	5,24	5,08	7,29
011940 Прераб. на пластични маси	9,01	7,41	1,28	10,50		8,16	2,56	14,44	12,96
011941 Произв. на амбалажа од пластични маси	12,62	7,74		18,41		16,07	3,79	9,87	15,09
011949 Друга прераб. на пласт. маси	7,80	7,14	1,28	8,41		7,12	1,96	15,86	12,04
011990 Произв. на др. хем. производи	9,78	3,85	6,01	16,96		11,69	3,36		7,29
012000 Произв. на камен и песок	3,32	2,60	0,61	3,72	6,42	3,61	1,03	11,68	
012001 Произв. на камен	3,36	2,88	0,61	3,90		2,89	1,03	11,68	
012002 Произв. на песок	2,97	0,14		2,74		12,88	1,03		
012003 Произв. на суров гипс	2,39	2,39							
012100 Произв. на градежен материјал	2,65	2,39	0,22	3,01	3,15	3,39	1,25	0,23	2,68
012110 Произв. на вар и гипс	1,19	1,36	2,50	0,49		2,38	0,38		
012111 Производство на вар	1,10	1,52	2,50	0,49		2,38	0,38		
012112 Производство на гипс	1,79	0,83							
012120 Производство на цемент	1,96	1,90		2,91		2,10	1,19	0,03	2,06
012130 Произв. на тули и керамиди	3,35	4,16		3,64		4,15	1,59	0,45	2,83
012140 Произв. на град. префабрикати	3,41	1,86		3,18		4,57	1,09	0,75	3,04
012141 Произв. на азб. цем. производи	4,26			5,77		4,56			
012142 Произв. на префабрикати	3,00	2,13		2,94		3,08	1,09	24,47	5,04
012143 Произв. на битум. производи	4,91	0,95		0,65		9,68			
012200 Произв. на реж. граѓа и плочи	5,74	5,19	1,31	7,93	0,89	6,02	1,51	4,09	6,21
012201 Произв. на реж. граѓа и плочи	4,87	4,71	1,42	6,52		4,51	1,61	4,09	4,87
012202 Производство на плочи	7,16	5,93	0,42	12,13		6,84	1,39		10,18
012203 Импрегнација на дрво	4,49		3,64			7,65	0,90		
012300 Произв. на фин. произ. од дрво	5,17	3,32	2,45	6,94	4,15	5,17	1,54	4,79	6,50
012310 Производство на мебел	4,88	3,00	1,04	6,45		5,44	1,60	4,04	6,66
012320 Произв. на др. фин. производи	5,84	3,94	11,33	7,88		4,58	1,36	7,23	6,07
012321 Производство на амбалажа	4,46	3,69		1,94		5,47	2,25		6,17
012322 Произв. на град. елементи	5,10	3,69	11,33	7,21		4,17	0,91	7,23	3,56

- во проценти со два децимали со заокружување -

ШИФРА И НАЗИВ НА ДЕЛНОСТА	СФРЈ	СР Босна и Херцеговина	СР Црна Гора	СР Хрватска	СР Македонија	СР Словенија	СР Србија без тер. на САП	САП Косово	САП Војводина
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
012323 Произв. на дрвна галантерија	13,36	8,40		6,45		7,52	6,92		12,78
012324 Произв. на предмети од прачки	12,08	10,45		14,37			1,22		6,28
012400 Произв. и прер. на хартија	5,21	4,00		6,73		4,66	2,42	0,32	2,02
012410 Произв. на целулоза и хартија	3,68	2,67		4,63		4,43	0,71		2,20
012420 Преработка на хартија	8,06	6,45		9,26		5,12	4,62	0,72	1,32
012421 Произв. на хартиена амблажа	8,18	6,01		10,36		5,34	4,71		1,32
012429 Друга преработка на хартија	7,56	7,25		5,72		4,90	2,96	0,96	
012500 Произв. на предиво и ткаенини	5,59	4,62	6,62	5,98		7,28	1,89	5,92	4,02
012510 Произв. на влакна и предива	5,42	6,01		9,04		6,05	1,91	1,88	3,77
012511 Произв. на каделно влакно	0,77								1,50
012512 Произв. на памучно предиво	6,85	8,02		10,41		7,97	1,34	2,35	7,19
012513 Произв. на волнено предиво	2,92	1,85		2,14		4,42	2,97	1,38	1,30
012514 Произв. на каделно предиво	7,15			11,61		9,18	2,79		4,11
012515 Произв. на предиво од свила	0,15							0,15	
012516 Произв. на синтет. предива	3,92			6,44		4,43			
012520 Производство на ткаенини	5,73	3,17	5,85	3,29		7,66	1,87	21,98	4,20
012521 Произв. на памучни ткаенини	4,96	2,75	16,01	3,64		7,40	1,79	3,65	
012522 Произв. на волнени ткаенини	7,34	6,29	4,53	2,35		8,14	2,75		5,53
012523 Произв. на каделни ткаенини	12,66			1,41		25,88			6,29
012524 Произв. на свилени ткаенини	4,62			3,50		2,72	0,08	30,21	2,44
012600 Произв. на гот. ткст. производи	7,41	7,16	7,42	8,03	9,72	6,86	2,96	1,01	6,29
012610 Производство на трикотажа	4,83	4,10	18,99	5,07		4,75	1,97	1,36	5,50
012611 Произв. на трик. ткаенини	3,83	3,78		2,64		2,67	2,15		3,72
012612 Произв. на трик. алишта	6,83	4,45	11,35	7,82		5,06		2,36	2,29
012613 Произв. на трик. облека	4,66	4,23		2,81		6,69	2,83		3,98
012614 Производство на чорапи	3,75	3,39		0,92		3,84	0,10		10,67
012615 Производство на позамантер.	4,27	4,55		7,86		3,20	1,07	0,75	8,12
012620 Производство на конфекција	9,11	9,40	3,11	10,09		7,55	3,57	1,08	7,99
012621 Производство на алишта	8,92	20,37		13,99		5,57	4,64		8,94
012622 Производство на облека	9,44	9,13	3,11	9,55		8,69	2,98	1,59	7,76
012623 Произв. на алишта за домаќинство	6,09	16,78		8,75		5,59	4,07	0,60	11,58
012624 Произв. на тешка конфекција	9,28	8,35				8,12	7,22		7,74
012690 Произв. на др. ткст. производи	6,92	9,23	3,58	6,62		8,63	1,87		5,71
012691 Произв. на прекривачи за под	4,09	0,78	3,58	8,22			2,23		5,57
012699 Произв. на несп. ткст. производи	9,79	34,02		6,55		8,63	1,41		6,70
012700 Производство на кожа и крзно	8,12	4,81		5,94		7,68	2,20	24,66	10,45

– во проценти со два децимали со заокружување –

ШИФРА И НАЗИВ НА ДЕЛНОСТА	СФРЈ	СР Босна и Херцеговина	СР Црна Гора	СР Хрватска	СР Македонија	СР Словенија	СР Србија без тер. на САП	САП Косово	САП Војводина
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
012701 Производство на крупна кожа	6,42	4,68		6,19		4,43	0,27	19,81	10,07
012702 Производства на свинска кожа	19,04					12,03			
012703 Произв. на ситни кожи и крзна	6,40	5,30		0,42			2,93	42,22	17,79
012800 Произв. на кожни обувки и гал.	4,43	3,49	32,74	4,15		4,94	1,53	3,94	5,22
012810 Производство на кожни обувки	3,29	3,18	17,97	2,11		4,54	0,98	1,75	4,04
012820 Производство на галантерија	8,10	4,69		18,02		6,20	2,24		4,72
012830 Произв. на кожна конфекција	11,04	5,68		7,38		7,47	4,29	50,09	13,61
012900 Преработка на каучук	8,32	2,99	0,19	5,00	1,51	11,48	3,15	10,27	20,42
012901 Производство на гуми за возила	7,43	0,15				14,09	3,88		12,62
012909 Друга прераб. на каучук	9,11	3,66	0,19	11,62		8,26	2,39	10,27	23,45
013000 Произв. на прехранб. производи	2,97	4,26	3,12	4,10	2,86	4,29	0,87	0,72	1,99
013010 Мелење на житарици	3,12	2,47	3,40	4,79		5,87	0,58	0,86	2,74
013020 Произв. на леб и тестенини	4,84	2,58	3,02	10,09		5,80	0,81	0,68	2,24
013021 Производство на леб и пециво	4,95	2,73	3,02	10,52		5,92	0,81	0,68	2,12
013022 Производство на тестенини	2,04	0,95		3,06		0,03			3,03
013030 Преработка на овошје и зеленчук	2,47	4,75	0,22	3,54		4,57	0,53	0,89	1,05
013040 Прераб. на месо и риби	2,18	0,69	1,01	2,99		4,44	1,56	0,02	0,71
013041 Колење на добиток	2,32	0,60	1,19	2,44		4,14	2,27		1,07
013042 Преработка на месо	2,00	1,37	1,12	3,180		4,72	0,08	0,04	0,50
013043 Преработка на риби	2,00		0,02	2,47		4,04			
013050 Преработка на млеко	5,87	1,01	11,44	6,09		3,20	2,51		8,01
013060 Производ. на шеќер	0,55			0,17		0,57	0,02	0,24	1,24
013070 Произв. на кондитор. произ.	5,14	3,32		5,84		3,95	2,93		1,51
013071 Произв. на какао-производи	6,12	2,30		9,08			3,20		2,78
013072 Произв. на бонбони	4,58			2,97		3,95	1,15		
013073 Производство на кекс	3,97	1,64		6,64			2,95		
013074 Производство на колачи	4,98	10,50		1,34					1,68
013080 Произв. на растит. масла	3,20			6,53		0,90	0,43	0,14	2,96
013090 Произв. на други прехранб. произв.	10,69	58,37	2,36	4,65		8,72	2,50		5,30
013091 Производство на скроб	4,13								4,13
013099 Друго прехранб. производство	11,72	58,37	2,36	4,65		8,72	2,50		10,23
013100 Производство на пијалаци	1,91	3,93	0,93	0,87	2,43	3,35	0,33	3,83	2,74
013110 Произв. на алкохол. пијалаци	1,98	4,48	0,93	0,63		3,98	0,29	4,03	2,81
013111 Производство на алкохол	3,97	30,97						1,81	4,81
013112 Производство на пиво	3,01	9,47	0,82	0,38		8,30	0,37	2,16	3,06
013113 Производство на вино	1,11	1,29	1,53	1,00		1,91	0,17	7,11	1,16
013114 Произв. на вински дестилати	0,80	1,39		1,13			0,25		
013115 Произв. на ракија од овошје	0,48						0,33		
013119 Произв. на др. алкохол. пијалаци	0,37			0,42		2,56			
013120 Произв. на безалкох. пијалаци	1,47	2,38		2,10		1,51	0,60	3,04	
013121 Произв. на освеж. пијал.	1,72	1,84		1,21		2,30	0,88	3,58	
013122 Произв. на минерална вода	1,24	3,50		3,29		0,95	0,39 *		
013200 Произв. на добиточна храна	4,63	1,17	12,31	2,95		5,10	3,15	0,45	5,42

- во проценти со два децимали со заокружување -

ШИФРА И НАЗИВ НА ДЕЈНОСТА	СФРЈ	СР Босна и Херцеговина	СР Црна Гора	СР Хрватска	СР Македонија	СР Словенија	СР Србија без тер. на САП	САП Косово	САП Војводина
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
013300 Произв. и прер. на тутун	3,25	2,60	5,75	3,91		0,90	1,40	1,77	3,62
013310 Произв. на фермент. тутун	3,62	2,04		4,23	4,01		2,45	1,77	3,76
013320 Преработка на тутун	2,82	2,94		3,42	4,94	0,90	0,68		
013400 Графичка дејност	5,95	5,94	9,14	6,54	5,29	5,29	2,65	2,63	4,02
013500 Дораб. прер. и производ. на сур. од отп	13,34	13,28		10,96	32,98	7,97	7,75	11,81	22,71
013900 Произв. на разновид. производи	11,16	6,52		6,70	15,07	10,41	1,47	0,30	14,89
013901 Произв. на училиа и физк. опрема	12,23			8,76		10,78			
013902 Произв. на музич. инструменти	3,23					6,37	5,59		
013903 Производство на кибрит	8,54	6,56		7,92					
013904 Производство на накит	11,12	8,52		0,13		13,94	0,94	0,30	9,33
013909 Др. неспом. индустрија	9,88	4,95		5,84		5,89	5,50		15,59
020000 Земјоделство и рибарство	1,26	1,42	2,66	1,38		2,13	1,17	6,39	0,44
020100 Земјодел. производство	1,03	1,29	2,08	1,12	1,05	2,03	1,05	3,18	0,36
020110 Полјоделство	0,77	1,36	2,40	1,00		2,26	0,82	3,82	0,32
020120 Овоштарство	1,65	7,13	0,39	0,44		1,82	3,25	31,86	5,05
020121 Производство на овошје	1,58	7,22	0,39	0,44		1,82	3,23	31,86	5,05
020129 Произв. на овош. посад. материјал	7,48	6,96					3,78		
020130 Лозарство	0,75	0,67	0,41	0,88		1,39	1,47	1,00	1,20
020131 Производ. на грозје	0,74	0,67	0,41	0,88		1,39	1,70	1,00	1,20
020139 Произв. на лоз. посад. материјал	1,90						1,04		
020140 Сточарство	1,54	1,08	9,08	2,12		2,09	0,91	1,02	0,28
020200 Земјоделски услуги	4,96	10,32	8,63	4,29	11,47	3,50	3,03	22,00	1,63
020201 Услуги за раст. производство	3,40	9,17	2,26	2,22		1,53	2,58	25,93	1,55
020202 Услуги за сточарството	8,86	11,10	9,56	9,63		4,68	3,62	8,91	3,09
020300 Рибарство	5,23	1,06	0,70	5,15	9,94	1,21	3,51	35,86	6,04
020301 Рибарство на море	7,68		0,39	9,28		0,32			
020302 Рибарство на реки	4,68	1,06	0,94	2,99		3,68	3,51	35,86	6,04
030000 Шумарство	2,16	2,55	0,48	3,16	0,95	3,85	1,40	3,04	3,65
030001 Одгледување на шуми	1,17	2,75	9,43	0,98		18,17	1,22	2,64	2,19
030002 Заштита на шуми	2,71			4,94				1,55	
030003 Искористување на шуми	2,49	2,52	0,44	8,95		3,72	1,41	3,95	4,40
030004 Лов и одгл. на дивеч	3,22	5,52		3,36		0,63	3,17	0,48	5,16
040000 Водостопанство	0,69	2,78	2,61	0,94	0,23	7,72	1,11		0,54
040001 Искорист. на води	0,15	1,31	1,93						0,18
040002 Зашт. од штет. дејства на води	0,97	3,33		0,95		7,72	1,21	0,07	0,83
050000 Градежништво	3,22	8,87	5,56	6,03		2,92	2,20	3,59	1,91
050100 Високоградба	7,96	14,54	4,54	10,21	6,48	3,13	2,29	3,28	4,76
050200 Нискоградба и хидроградба	1,41	5,37	13,78	3,65	2,78	1,98	1,52	1,44	1,18
050201 Изградба на сообр. објекти	0,78	4,87	8,57	6,16		4,63	0,95	2,55	0,25
050202 Хидроградба	3,87	7,84		4,75		4,33	0,92	0,31	0,63
050203 Изградба на рударски објекти	1,96	3,17		2,04		2,69	0,68		
050209 Изградба на др. објекти	6,41	4,64		12,99		3,40	5,26	1,12	4,11
050300 Инсталации и завршни работи	8,19	5,11	2,81	11,79	23,54	4,61	3,25	12,57	10,24
050301 Градежни инсталации	5,88	3,65	0,16	8,40		3,73	2,69	17,49	6,81
050302 Завршни и занает. работи	10,81	7,02	18,24	14,74		5,60	3,98	11,44	12,62
060000 Сообраќај и врски	2,02	1,43	1,37	3,32		2,85	0,71	1,22	1,82
060100 Железнички сообраќај	0,08	0,09	0,08			1,37	0,09	0,34	0,10
060101 Превоз во жел. сообраќај	0,39	0,57	0,01			1,44	0,55		0,35
060102 Влеча на возови	0,09					1,66	0,10	5,07	
060103 Одржување и нега на коли	0,64	7,74	5,17			0,07			

– во проценти со два децимали со заокружување –

ШИФРА И НАЗИВ НА ДЕЈНОСТА	СФРЈ	СР Босна и Херцеговина	СР Црна Гора	СР Хрватска	СР Македонија	СР Словенија	СР Србија без тер. на САП	САП Косово	САП Војводина
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
060104 Одржување на пруги			0,02			0,83			
060105 Одржување на уреди	0,02		0,32			2,69			
060200 Поморски сообраќај	8,47	34,70	11,91	7,01		6,78	21,78		
060201 Превоз во поморски сообраќај	8,76	34,70	11,91	7,15		6,78	21,78		
060202 Услуги во поморски сообраќај	6,78			6,33					
060300 Речен и езерски сообраќај	1,23			0,42			1,11		0,26
060301 Превоз во реч. сообраќај	0,76			0,42			0,66		0,27
060302 Услуги во реч. сообраќај	6,21						3,98		
060400 Воздушен сообраќај	1,67	1,23		2,27	0,32	2,20	2,05	0,14	8,63
060401 Превоз во возд. сообраќај	0,49	4,51				2,60	0,65		
060402 Услуги на аеродроми	1,66	0,90		1,47		0,01	2,38	0,14	
060403 Услуги на стоп. авијација	26,42			61,10			16,41		8,63
060500 Друмски сообраќај	3,81	3,30	1,57	5,96		3,99	1,43	2,39	2,98
060501 Превоз на пат. во друм. сообраќај	3,75	3,43	2,41	3,48		3,94	0,72	1,51	5,97
060502 Превоз на ст. во друм. сообраќај	3,70	3,34	1,53	6,67		3,94	1,55	3,91	2,13
060503 Услуги во друмски сообраќај	4,85	2,54		13,70		4,27	2,17	0,87	0,48
060600 Градски сообраќај	2,10	4,70		0,63	2,83	3,25	0,81	1,14	5,77
060601 Превоз на пат. во град. сообраќај	1,72	4,70		0,63		0,93	0,81	1,14	5,77
060602 Превоз со такси автомобили	0,37					6,62			
060700 Цеповоден транспорт	2,20	1,60				4,76	1,08		1,61
060800 Претоварни услуги	4,65	1,63	0,75	4,37		6,71	0,45		2,51
060801 Претовар во луки	5,00		0,75	4,70		8,78	0,17		
060802 Претовар во пристаништа	1,82	0,01		1,47			1,80		2,11
060803 Претовар во жел. станици	4,17	2,56		1,79		4,57	1,16		3,41
060900 ПТТ услуги	3,02	4,55	1,67	5,62	2,31	0,90	0,90	1,52	2,80
070000 Трговија	9,33	8,70	8,40	8,47		5,95	4,26	8,66	8,26
070100 Трговија на мало	6,40	6,38	2,50	5,16	9,25	4,82	2,79	6,45	5,33
070110 Трг. на мало со прех. стоки	5,00	5,29	1,88	3,83		4,80	1,66	6,37	4,60
070111 Трг. на мало со леб	0,35						0,27		
070112 Трг. на мало со овош. и зеленчук	6,37	5,84	3,26	0,93			3,18		
070113 Трг. на мало со месо и риба	5,39	1,13		6,15		4,03		6,79	5,93
070114 Трг. на мало со живот. намирници	5,04	5,79	1,88	3,56		4,83	1,69	6,30	4,58
070120 Трг. на мало со непрехр. стоки	9,13	9,63	2,97	6,57		6,13	4,53	6,41	8,26
070121 Трг. на мало со текстил	8,75	10,25	1,90	7,74		8,33	4,16	3,80	4,97
070122 Трг. на мало со кожа и гума	4,45	4,97		1,26		3,81	6,08	1,588,71	8,42
070123 Трг. на мало со мет. стоки	11,73	16,86		13,61		5,48	2,51		5,49
070124 Трг. на мало со огрев	13,88	10,25		14,96		10,25	4,28	10,28	16,53
070125 Трг. на мало со мебел	13,12	8,10		16,39		6,99	4,62	10,56	10,98
070126 Трг. на мало со стакло	10,09			13,85				4,07	
070127 Трг. на мало со бои и хемикалии	14,63			10,60		20,29	5,66		
070128 Трг. на мало со книги	11,09	9,97		16,69		5,42	17,31	3,05	10,08
070129 Трг. на мало со други стоки	10,74	16,26	3,97	8,41		6,07	3,73	40,57	11,08
070130 Трг. на мало со меш. стоки	5,04	5,07	2,13	4,65		3,26	1,90	6,90	4,52
070131 Стоковни куќи	5,04	4,02	0,34	6,06		3,22	1,66	1,01	2,95
070132 Трг. на мало со др. меш. стоки	5,04	5,79	2,28	3,90		3,29	2,08	8,08	5,47

– во проценти со два децимала со заокружување –

ШИФРА И НАЗИВ НА ДЕЈНОСТА	СФРЈ	СР Босна и Херцеговина	СР Црна Гора	СР Хрватска	СР Македонија	СР Словенија	СР Србија без тер. на САП	САП Косово	САП Војводина
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
070140 Трг. на мало со возила	11,22	8,03	6,49	8,22		10,91	5,90		3,92
070150 Трг. на мало со дерив. на нафта	5,79	7,94		4,50		2,33	2,69	4,82	5,69
070200 Трг. на големо	10,90	10,99	13,29	11,17	6,99	5,35	4,62	21,87	11,67
070210 Трг. на гол. со прехран. стоки	8,22	12,23	14,85	6,02		4,76	3,43	6,59	8,72
070211 Трг. на гол. со житарици	11,96	37,00		15,22		1,86	3,30		9,54
070212 Трг. на гол. со овош. и зеленчук	7,26	4,10		4,16		6,27	7,66		
070213 Трг. на гол. со алкохол. пијалаци	8,47	7,34		6,99		5,48			
070214 Трг. на гол. со добиток	6,65	14,45		5,93		5,56	3,89		
070219 Трг. на гол. со животни намирници	7,57	8,22	14,27	6,08		4,45	3,23	6,59	8,48
070220 Трг. на гол. со непрех. стоки	13,76	11,53	12,94	13,95		7,35	5,44	24,07	29,89
070221 Трг. на гол. со текстил	8,21	12,41		13,24		4,23	3,16		6,44
070222 Трг. на гол. со сурова кожа	25,37	24,94		9,12		14,86	7,40	17,66	20,57
070223 Трг. на гол. со мет. стоки	12,86	8,61	0,36	13,44		6,58	5,31		
070224 Трг. на гол. со град. материјал	13,24	14,98	13,32	17,83		5,59	3,43	13,22	5,65
070225 Трг. на гол. со хем. производи	11,93	13,35		16,09		7,00	7,19		27,33
070226 Трг. на гол. со хартија	19,57	14,94	12,37	31,24		16,55	5,14		18,29
070227 Трг. на гол. со лекови	16,58	17,01		12,76		12,34	6,98	53,54	32,02
070229 Трг. на гол. со други непрехр. стоки	15,87	9,82		7,21		9,96	6,60		22,04
070230 Трг. на гол. со воз. и делови	10,19	9,68		16,57		5,08	3,77	122,21	7,46
070240 Трг. на гол. со нафтени деривати	5,57	14,89	11,35	35,61		0,57	2,37		6,43
070250 Трг. на гол. со мешовити стоки	9,92	6,93	13,95	9,36		5,47	6,70	18,04	9,53
070260 Трг. на гол. со отпадоци	34,51	45,12		3,03		16,36	15,43		
070300 Надворешна трговија	15,00	16,31	21,88	17,64	13,49	9,76	6,88	10,22	9,19
070310 Надворешна трг. со прехран. стоки	14,04			32,03		6,30	6,37	4,42	9,57
070320 Надворешна тр. со непрехранбени стоки	15,15	16,31	21,78	15,82		10,58	6,94	11,14	9,07
080000 Угостителство и туризам	1,39	1,16	0,18	0,67		3,31	1,10	2,25	1,39
080100 Угостителство	1,09	0,99	0,18	0,63	1,38	2,33	0,90	1,73	1,30
080110 Угостит. услуги на сместување	0,64	0,55	0,18	0,44		1,27	0,70	0,98	1,17
080111 Хотели, мотели – сезонски	0,20	1,04	0,22	0,11		0,99	0,18	3,68	
080112 Хотели, мотели – други	1,37	0,47	0,02	3,83		1,77	0,67	1,14	1,09
080113 Одморалишта	1,78	1,33	2,06	0,74		6,29	0,80	0,30	1,01
080114 Кампови	0,30			0,27					
080119 Други услуги за смест.	6,17	2,28		0,99		1,38	6,93		
080120 Угостит. услуги за исхрана	2,65	2,01	0,13	4,46		1,96	1,36	2,57	1,06
080121 Ресторани со послужув.	1,95	0,84		4,02		2,94	0,79	0,84	0,38
080122 Ресторани со самопослуга	10,49	2,10		11,94		1,35			
080123 Ресторани за општест. исхрана	3,19	2,27	0,13	5,00		1,39	1,85	5,79	7,17
080129 Други услуги на исхрана	4,73	1,44		2,89		1,87	6,09		14,11
080190 Др. угостителски услуги	4,66	1,59	0,54	1,31		15,68	0,93	0,80	1,87
080200 Туристичко посредување	8,85	4,08	0,11	2,16		10,33	5,51	21,91	5,19
080201 Туристички агенции	4,56	2,11	0,02	2,58		5,49	5,19	11,91	11,11
080202 Туристички бироа	17,54	17,60	7,95	0,40		13,12	11,22		4,23
090000 Занаетчиство	8,77	7,06	4,28	10,83	8,00	5,34	3,55	4,29	10,28
090100 Занает. услуги и поправки	8,52	7,07	4,04	10,41		5,30	3,31	4,32	10,34

- во проценти со два децимали со заокружување -

ШИФРА И НАЗИВ НА ДЕЈНОСТА	СФРЈ	СР Босна и Херцеговина	СР Црна Гора	СР Хрватска	СР Македонија	СР Словенија	СР Србија без тер. на САП	САП Косово	САП Војводина
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
090110 Израб. на немет. предмети	12,19		8,91	19,64		7,10	0,32		9,06
090120 Израб. и поп. на мет. производи	7,34	5,48	4,07	8,99		3,96	3,12	4,75	10,31
090121 Поправка на друм. возила	6,82	6,13	8,93	4,20		4,37	2,29	4,03	6,86
090122 Попр. на приз. на прец. механизација	15,50			38,66		3,77	4,45		22,85
090123 Израб. на мет. производи	17,01	10,86		13,21		9,24	9,61	125,09	24,28
090124 Услуги на металопрер. занаети	0,52	18,37							
090129 Др. услуги на метал. занаети	6,54	4,86	3,63	11,06		3,38	3,35		7,52
090130 Изработка и попр. на електр. произ.	10,29	12,45		13,91		5,72	4,49	2,87	11,46
090131 Попр. на ел. апарат за домаќинство	11,48	15,81		18,69		7,62	1,73		6,89
090132 Поправка на радио и ТВ апарати	11,92	14,18		7,24		5,44	10,13		13,26
090133 Изработка на електротех. производи	14,65			15,36		0,99	26,34		
090139 Поправ. на други ел. апарати	9,19	12,23		10,91		2,05	2,05	2,87	13,22
090140 Изработка на пред. од дрво	9,27	8,52	2,59	11,80		4,78	14,09		9,37
090150 Изработка на пред. од текстил	25,42	19,07	11,18	48,74		17,53	4,07	8,12	4,16
090160 Израб. на предм. од кожа	11,21	69,38		8,46		2,39	5,12		16,28
090170 Израб. на прехран. производи	11,81	5,18		39,44		9,22			4,20
090171 Израб. на леб и печива	18,13	5,18				15,93			
090172 Колење на доб. и прераб. на месо	10,05			39,76		1,63			4,20
090179 Израб. на др. прех. произв.	1,50								
090180 Израб. на разнов. произ.	12,44	15,35	0,96	16,25		12,03	3,19	5,22	9,07
090181 Изр. на предм. од пласт. маси	40,78	59,73		65,59		29,43	4,27		10,08
090182 Изр. на ортопедски помагала	6,32	10,48		21,00		8,16	2,98	34,33	8,32
090183 Изр. на предмети од хартија	15,58		0,65	3,85		14,36			
090189 Изр. на несп. раз. производи	8,72	3,61		10,76		4,59	4,62	2,64	10,19
090200 Лични услуги	19,64	6,37	11,84	35,02		6,11	12,74		7,34
090201 Берберски и козмет. услуги	16,23	6,57	18,93	12,96		10,25	8,99		10,65
090202 Перење на ал. и чист. на облека	13,26	5,08		16,22		12,40	1,83		4,57
090209 Други лични услуги	35,86	46,95	5,85	286,63		2,64	25,41		73,14
100000 Стан.-комунални дејности	1,07	1,05	0,91	0,74		2,08	0,24	1,88	1,48
100100 Уредување на насел. и прост.	3,56	3,08	12,48	3,19		4,33	0,33	54,92	1,19
100101 Уред. на град. земјиште	5,73	14,80		6,17		1,76	4,65		10,91
100102 Уред. и одржув. на улици	2,68	3,50		1,83		5,00	0,13	25,94	0,59
100103 Уред. на зелени површини	4,24	0,95		3,64		7,62	1,12	94,90	3,25
100200 Станбена дејност	3,68		2,36				6,18		
100300 Комунални дејности	0,96	0,99	0,49	0,67	2,09	1,90	0,23	1,48	1,52
100310 Произв. и дистрибуција на вода	0,52	0,72	0,25	0,23		1,61	0,10	1,06	0,51
100320 Одведување на отпадни води	0,32			0,36		0,70			1,05
100330 Произв. и дистриб. на гас	0,99	0,21		0,59		2,35			3,91
100340 Произв. и дистриб. на топлота	1,18	1,12		0,71		1,07	0,36	1,44	3,60

– во проценти со два децимали со заокружување –

ШИФРА И НАЗИВ НА ДЕЈНОСТА	СФРЈ	СР Босна и Херцеговина	СР Црна Гора	СР Хрватска	СР Македонија	СР Словенија	СР Србија без тер. на САП	САП Косово	САП Војводина
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
100350 Одржув. на чистота во населби	3,20	1,65	5,27	3,49		4,88	0,65	11,64	6,38
100351 Чистење на јавни површини	3,41	1,23	8,72	4,36		4,56	1,02	27,92	6,26
100352 Изнесување на отпадоци	3,01	2,43	3,97	2,18		5,26	0,57	3,07	6,44
100390 Др. комунални дејности	7,50	7,46	5,30	7,26		4,28	9,07	67,02	4,22
100391 Очачарски услуги	18,37	2,84		23,45		9,33	6,06		25,53
100392 Погребни услуги	6,02	3,69		6,70		1,53	29,29		0,41
100399 Др. неспом. комунал. дејности	7,52	13,98	5,90	7,23		4,62	5,40		4,24
110000 Финансиски и др. услуги	10,55	8,43	8,31	9,83		6,10	4,15	23,42	9,06
110200 Осигурување на имот и лица	14,36	5,13			6,47		12,90	6,66	
110201 Осигурување	6,46	2,34					3,19		
110202 Лотарија и обложувалници	18,33	8,03			16,56		12,94	4,71	
110300 Услуги во област на прометот	11,58	5,56	6,33	12,59		6,47	4,30	17,54	5,40
110301 Јавни складови и пазари	1,97			4,85		2,15	1,12	6,02	1,19
110302 Услуги на реклами	17,09	4,99		47,82		7,09	7,64		8,44
110303 Ком. раб. на пр. на ст. и услуги	11,83	4,34		15,84		3,05	3,14	195,73	6,2-
110304 Усл. на пазар. на гол. и мало	2,93	1,64		3,93			1,75	3,03	
110309 Неспом. услови во прометот	16,11	16,17	6,84	12,57		10,74	6,93	20,62	12,8-
110400 Проектирање и срод. услуги	11,45	10,38	5,93	10,81	15,50	5,91	4,63	36,07	8,84
110401 Просторно планирање	16,75	9,52	4,75	17,81		11,47	8,77	24,11	11,67
110402 Проект. на град. објекти	7,88	6,63	3,82	12,44		6,16	2,89	41,66	5,77
110403 Друго проектирање	20,24	16,07		17,79		10,25	12,76		7,80
110404 Инженеринг	12,06	11,16		8,52		5,45	6,54	44,80	11,80
110405 Премер на земјиште	11,02	2,99		10,27		10,85	5,99	26,84	17,20
110406 Испитување на материјали	4,67	8,34	4,28						2,16
110500 Геолошки истражувања	2,56	0,28	32,98	1,34	0,02	2,49	4,20		4,81
110600 Истражувачко-развојна работа	9,81	9,42	1,71	13,80		3,80	3,46	48,17	22,34
110610 Истраж. развојни услуги	8,48	9,43	1,71	13,52		2,72	3,25	47,21	9,14
110611 Истражување во стопан.	8,48	9,43	1,71	13,52		2,72	3,25	47,21	9,14
110620 Економски услуги	18,97	8,98		14,85		20,20	4,43		
110900 Деловни услуги	8,95	8,75	23,83	7,99	3,16	7,82	2,43	25,95	11,47
110901 Услуги на контр. на квалитетот	13,47	6,96	7,89	13,60		5,44	9,42	4,65	30,05
110902 Приредување на саеми	4,20			4,76		3,43	1,27		8,37
110903 Книговод. услуги	10,68	21,53		10,05		12,80	7,91		3,57
110905 Услуги за обр. на подат.	14,10	9,14		11,20		11,12	3,39	38,53	5,90
110909 Др. неспоменати услуги	38,92			13,88			3,28		

ЗАБЕЛЕШКА:

1. Податоците на ниво на СФРЈ од колона 2 се пресметани во СОК на Југославија, според Општествениот договор за заедничките основи и мерила за самоуправно уредување на односите во стекнување и распределба на доходот во Социјалистичка Федеративна Република Југославија („Службен лист на СФРЈ”, бр. 2/85 и 28/87), врз основа на ознаките за АОП од обрасците на периодичната пресметка – според формулата:

$$\frac{134}{281 \text{ минус } 251} \times 100$$

2. Податоците на ниво на СР односно САП, од колона 3 до 10 се пресметани во СОК на СР, односно САП според општествениот договор за доходот на тие републики односно автономни покраини, врз основа на ознаките за АОП од обрасците на периодичната пресметка, а во СР Хрватска од обрасците на периодичната пресметка и завршната сметка, и тоа:

– за СР Босна и Херцеговина – според формулата:

$$\frac{100 + 134}{281 \text{ минус } 251} \times 100$$

освен за дејностите: 020100, 020110, 020120, 020121, 020129, 020130, 020131, 030000, 030001, 030003, 040000, 040001 и 040002, за кои стапката е утврдена според формулата:

$$\frac{100 + 134}{281 \text{ минус } 251 \text{ минус } 721 \text{ (721 од образецот Д)}} \times 100$$

– за СР Црна Гора, САП Косово и САП Војводина – според формулата:

$$\frac{134}{281 \text{ минус } 251} \times 100$$

– за СР Хрватска – според формулата:

$$\frac{134}{(563 \text{ до } 566) \text{ минус } (468 + 471 + 475 + 482 + 483)} \times 100$$

– за СР Македонија – според формулата:

$$\frac{134}{(281 \text{ минус } 251) + (172 \text{ минус } 161)} \times 100$$

– за СР Словенија – според формулата:

$$\frac{134 + (086 + 087 + 101 - 075 - 079) \times 0,7}{228} \times 100 \text{ и}$$

– за СР Србија без териториите на САП – според формулата:

$$\frac{134}{(281 \text{ минус } 251) + (174 \text{ минус } 162)} \times 100.$$

40 бр. 49/63
26 август 1988 година
Белград

Заменик
на генералниот директор
на Службата на општественото
книговодство,
Момчило Томиќ, с. р.

УСТАВЕН СУД НА ЈУГОСЛАВИЈА

ОДЛУКА

ЗА ОЦЕНУВАЊЕ НА СПРОТИВНОСТА НА ОДРЕДБАТА НА ЧЛЕН 151 ОД ЗАКОНОТ НА СР ХРВАТСКА ЗА СТАНБЕНИТЕ ОДНОСИ СО ОДРЕДБАТА НА ЧЛЕН 68 СТАВ 5 ОД ЗАКОНОТ ЗА АМОРТИЗАЦИЈАТА НА ОПШТЕСТВЕНИТЕ СРЕДСТВА

1. Сојузот на самоуправните интересовни заедници за домување и комунални дејности на Хрватска, поведе пред Уставниот суд на Југославија постапка за оценување на спротивноста на одредбата на член 151 од Законот за станбените односи („Народне новине“, бр. 51/85) со одредбата на член 46 став 5 од Законот за амортизацијата на општествените средства („Службен лист на СФРЈ“, бр. 70/84, 7/85 и 75/85). По мислењето на предлагачот, републиките и автономните покраини не можат со закон да ја намалуваат стапката за пресметка на амортизацијата на становите во општествена сопственост, туку тоа можат да го прават само самоуправните интересовни заедници за домување и дека затоа, оспорената одредба е во спротивност со одредбата на член 46 став 5 од Законот за амортизацијата на општествените средства.

2. Со оспорената одредба на член 151 од Законот за станбените односи е пропишано дека по исклучок од одредбата на став 1 од член 56 на овој закон, амортизацијата за становите и станбените згради во општествена сопственост изнесува: во 1985 година 25% од законски пропишаната стапка; во 1986 година 50% од пропишаната стапка, во 1987 година 75% од пропишаната стапка и во 1988 година и понатаму 100% од пропишаната стапка.

Наведената одредба е изменета со член 1 од Законот за измена на Законот за станбените односи („Народне новине“, бр. 42/86), така што амортизацијата за становите и станбените згради во општествена сопственост од 15 октомври 1986 година изнесува: во 1986 година 30% од законски пропишаната стапка, во 1987 година 45% од пропишаната стапка, во 1988 година 60% од пропишаната стапка,

ка, во 1989 година 80% од пропишаната стапка, во 1990 година и понатаму 100% од пропишаната стапка.

3. Со член 281 став 1 точка 3 од Уставот на СФРЈ утврдено е дека федерацијата, преку сојузните органи, ги уредува основните права и обврски на организациите на здружен труд, самоуправните интересовни заедници, другите самоуправни организации и заедници и општествено-политичките заедници во поглед на средствата во општествена сопственост. Во согласност со тоа овластување Собранието на СФРЈ донесе Закон за амортизацијата на општествените средства („Службен лист на СФРЈ“, бр. 70/84, 7/85 и 75/85).

Според член 46 став 4 од Законот за амортизацијата на општествените средства, со републички односно покраински закон може, до крајот на 1989 година да се определи стапка до еден процентен поен пониска од стапката пропишана во Номенклатурата на средствата за амортизација, а според став 5 на тој член, стапките за пресметување на амортизацијата на становите и станбените згради, пропишани во Номенклатурата на средствата за амортизација, односно стапките на амортизацијата утврдени според став 4 од тој член, можат да се намалат, и тоа: за 1985 година до 85%, за 1986 година до 70%, за 1987 година до 55%, за 1988 година до 40% и за 1989 година до 20%.

Наведениот закон за амортизацијата на општествените средства, во однос на кој е барано оценување на спротивноста на оспорената одредба на член 151 од Законот на СР Хрватска за станбените односи, престана да важи 1986 година, кога е донесен нов Закон за амортизацијата на општествените средства („Службен лист на СФРЈ“, бр. 72/86). Поради тоа Уставниот суд на Југославија ценеше дали одредбата на важечкиот член 151 од Законот за станбените односи („Народне новине“, бр. 42/86) е во спротивност со Законот за амортизацијата на општествените средства („Службен лист на СФРЈ“, бр. 72/86).

Со одредбата на член 68 став 4 од Законот за амортизацијата на општествените средства од 1986 година е пропишано дека по исклучок од одредбите на тој закон, за становите и станбените згради во општествена сопственост до крајот на 1989 година, со републички односно покраински закон може, за пресметување на амортизацијата да се определи стапка до еден процентен поен пониска о,

стапката пропишана во Номенклатурата на средствата за амортизација. Со одредбата на став 5 од истиот член е пропишано дека за становите во општествена сопственост стапките за амортизација од Номенклатурата на средствата за амортизација можат да се намалат, и тоа: во 1987 година до 55%, во 1988 година до 40% и во 1989 година до 20%.

Со наведената одредба на член 68 став 4 од Законот за амортизацијата на општествените средства (како и со член 46 став 4 од претходниот закон за амортизацијата на општествените средства), дадена им е можност на републиките и автономните покраини со закон да ја намалат стапката за пресметка на амортизацијата до еден постоен поен пониско од стапката што е пропишана во Номенклатурата на средствата за амортизација, што значи дека републиките и автономните покраини можат со свој закон да ја определат стапката на амортизацијата во рамките дадени со сојузен закон.

Имајќи ја предвид одредбата на член 68 став 4 од Законот за амортизацијата на општествените средства, врз основа на која републиките и автономните покраини можат да ја намалат стапката за пресметка на амортизацијата утврдена со Номенклатурата на средствата за амортизација, републиките и автономните покраини можат, во рамките определени со одредбата на член 68 став 5 од Законот за амортизацијата на општествените средства, со закон да ја намалат стапката за пресметка на амортизацијата на становите во општествена сопственост.

Според тоа, наводите на овластениот предлагач дека намалените стапки за пресметка на амортизацијата можат да ги утврдуваат самоуправните интересовни заедници во станбената област, и тоа врз основа на член 38 став 2 од Законот за амортизацијата на општествените средства, не се прифатливи, зашто со таа одредба од Законот е определено самоуправната интересовна заедница да ја пресметува амортизацијата на становите во општествена сопственост ако со самоуправната спогодба за здржување на станови во самоуправна интересовна заедница не е определено поинаку. Значи, наведената одредба се однесува на пресметката на амортизацијата а не на утврдувањето на стапката на амортизацијата, што значи дека таа не претставува овластување за самоуправните интересовни заедници за домување да можат да ја утврдуваат стапката на амортизацијата за становите во општествена сопственост.

Врз основа на сето тоа, Уставниот суд на Југославија оцени дека не постои спротивност на одредбата на член 151 од Законот на СР Хрватска за станбените односи со одредбата на член 68 став 5 од Законот за амортизацијата на општествените средства.

4. Уставниот суд на Југославија, врз основа на член 375 од Уставот на СФРЈ, на седницата за советување и гласање одржана на 29 јуни 1988 година, донесе

Одлука

Се одбива предлогот на Сојузот на самоуправните интересовни заедници за домување и комунални дејности на Хрватска да се утврди дека одредбата на член 151 од Законот на СР Хрватска за станбените односи е во спротивност со одредбата на член 68 став 5 од Законот за амортизацијата на општествените средства.

Оваа одлука Уставниот суд на Југославија ја донесе во состав: претседател на Судот д-р Бранислав Ивановиќ и судиите: Хрвое Бачиќ, Божидар Булатовиќ, Милован Бузациќ, м-р Крсте Чаловски, Димче Козаров, д-р Иван Кристан, Вељко Марковиќ, Радко Мочивник, Милосав Стновиќ, Душан Штрбац и Рамадан Враниќи.

У-бр. 62/86
29 јуни 1988 година
Белград

Претседател
на Уставниот суд на
Југославија,
д-р **Бранислав Ивановиќ**, с. р.

По извршеното срамнување со изворниот текст е утврдено дека во текстот Месечни и годишни стапки на растежот на цените на мало и месечни стапки на растежот на цените на производителите на индустриски производи, објавен во „Службен лист на СФРЈ“, бр. 49/88, се поткраднала долунаведената грешка, та се дава

ИСПРАВКА

НА МЕСЕЧНИТЕ И ГОДИШНИТЕ СТАПКИ НА РАСТЕЖОТ НА ЦЕНИТЕ НА МАЛО И МЕСЕЧНИТЕ СТАПКИ НА РАСТЕЖОТ НА ЦЕНИТЕ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ НА ИНДУСТРИСКИ ПРОИЗВОДИ

1. Во точка 3. Годишна стапка на растежот на цените на мало пресметана врз основа на месечната стапка на растежот на цените на мало за јуни, наместо објавената стапка: „894,4“ треба да стои: „894,8“.

Од Сојузниот завод за статистика, Белград, 23 август 1988 година.

Бр. 001-3166/2
23 август 1988 година
Белград

Заменик на директорот на
Сојузниот завод за
статистика
Љубомир Кеуиќ, с. р.

По извршеното срамнување со изворниот текст е утврдено дека во текстот на Одлуката за распоредување на девизите утврдени за потребите на општествените дејности и општествените организации за 1988 година, што е објавена во „Службен лист на СФРЈ“, бр. 48/88, се поткраднале долунаведените грешки, та се дава

ИСПРАВКА

НА ОДЛУКАТА ЗА РАСПОРЕДУВАЊЕ НА ДЕВИЗИТЕ УТВРДЕНИ ЗА ПОТРЕБИТЕ НА ОПШТЕСТВЕНИТЕ ДЕЈНОСТИ И ОПШТЕСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ЗА 1988 ГОДИНА

Во точка 1, во табелата, во рубриката: „Во милиони САД долари“ наместо бројот: „16,17“, треба да стои бројот: „16,7“, а наместо бројот: „109,8“ треба да стои бројот: „79,3“.

Од Сојузниот секретаријат за законодавство, правосудство и управа, Белград, 24 август 1988 година.

СОДРЖИНА:

Страна

688. Правилник за условите за локација, изградба, пробна работа, пуштање во работа и користење на нуклеарни објекти — — — — —	1405
689. Наредба за утврдување на највисокиот износ до кој може да се определи пензијата и додатокот кон пензијата од 1 јануари 1988 година —	1414
690. Одлука за усогласување на пензиите со движењето на номиналните лични доходи на активните воени лица — — — — —	1414
691. Стапка на акумулативност за период јануари-јуни 1988 година — — — — —	1415
Одлука за оценување на спротивноста на одредбата на член 151 од Законот на СР Хрватска за станбените односи со одредбата на член 68 став 5 од Законот за амортизацијата за општествените средства — — — — —	1426
Исправка на месечните и годишните стапки на растежот на цените на мало и месечните стапки на растежот на цените на производителите на индустриски производи — — — — —	1427
Исправка на Одлуката за распоредување на девизите утврдени за потребите на општествените дејности и општествените организации за 1988 година — — — — —	1427

Издавач: Новинско-издавачка установа Службен лист на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Белград,
Јована Ристика бр. 1. Пошт. фах. 226. – Директор и главен и одговорен уредник ВОИСЛАВ СОЛДАТОВИК. – Уредник
КРСТЕ ПЕТРЕСКИ, тел. 650-155 лок. 35. – Печати: Белградски издавачко-графички завод, Белград,
Булевар војводе Мишиќа бр. 17.
